

Elisabet ALOY POSTICO

EL CATALÀ ESTÀNDARD ALS MITJANS DE
COMUNICACIÓ EN LLENGUA CATALANA

Treball Fi de Carrera
dirigit per
Sílvia MAS SAÑÉ

Universitat Abat Oliba CEU
FACULTAT DE CIÈNCIES SOCIALS
Llicenciatura en Periodisme

2008

*Tota llengua és un temple, en el qual hi ha tancada,
com en un reliquiari, l'ànima del que escriu.*

OLIVER W. HOLMES

Resum

Aquest treball té com a objectiu analitzar i quantificar el nivell d'estandardització de la llengua catalana als mitjans de comunicació del nostre país, per donar resposta a la pregunta de la hipòtesi sobre el seu compliment. Així, s'ha volgut determinar quantitativament i qualitativament mitjançant percentatges, quin pes té el català estàndard en unes mostres variades i significatives d'alguns dels mitjans de comunicació en llengua catalana.

Per a situar al lector en el tema del català estàndard, s'ha explicat tota l'evolució de la llengua catalana fins arribar a la creació de l'estàndard i com, aquest, ha incidit als mitjans de comunicació. Després s'ha fet una selecció d'algunes de les definicions del català estàndard ja establertes pels experts i, amb aquesta, s'ha creat una definició pròpia englobant els aspectes de "llengua comuna neutra" i "l'ús correcte del català" que ha servit com a punt de partida per a l'anàlisi. A partir d'aquesta definició clau, s'ha elaborat una metodologia d'anàlisi basada en indicadors validats amb textos bibliogràfics i de lingüistes experts, determinant uns nivells mínims de compliment adequats, per a poder dur a terme l'avaluació del català estàndard als mitjans.

Pel que fa als resultats, per tipus de mitjà i per ordre de compliment del grau més òptim de l'estàndard (superior al 80%) destaca, en primer lloc, la premsa escrita amb un 93%, donat que és un mitjà que permet la correcció i revisió; seguida de la ràdio amb un 91% i, finalment, de la televisió amb un 88%, resultats lògics pel fet que reflecteixen l'espontaneïtat que caracteritza a aquests mitjans.

S'ha conclòs que els mitjans de comunicació escrits i orals en llengua catalana compleixen, globalment i majoritàriament amb el català estàndard en uns nivells alts i adequats. Aquesta investigació del català estàndard, basada en una metodologia científica consensuada amb indicadors objectivables, ha de permetre que es mantingui aquest alt nivell de català estàndard als mitjans, fent avançar la llengua cap a fites més àmplies i innovadores.

Paraules clau

Estàndard – Mitjans de comunicació- Llengua catalana – Indicadors d'estàndard

Resumen

Este trabajo tiene como objetivo analizar y cuantificar el nivel de estandarización de la lengua catalana en los medios de comunicación de nuestro país, para dar respuesta a la pregunta de la hipótesis sobre su cumplimiento. Así, se ha querido determinar cuantitativamente y cualitativamente mediante porcentajes, qué peso tiene el catalán estándar en unas muestras variadas y significativas de algunos de los medios de comunicación en lengua catalana.

Para situar al lector en el tema del catalán estándar, se ha explicado toda la evolución de la lengua catalana hasta llegar a la creación del estándar y como, este, ha incidido en los medios de comunicación. Después, se ha hecho una selección de algunas de las definiciones del catalán estándar ya establecidas por los expertos y, con esta, se ha creado una definición propia englobando los aspectos de lengua “común neutra” y “uso correcto del catalán”, que ha servido como punto de partida para el análisis. A partir de esta definición clave, se ha elaborado una metodología de análisis basada en indicadores validados con textos bibliográficos y de lingüistas expertos, determinando unos niveles mínimos de cumplimiento adecuados, para poder llevar a cabo la evaluación del catalán estándar en los medios.

Respeto a los resultados, por tipos de medio y por orden del cumplimiento del grado más óptimo de estándar (superior al 80%) destaca, en primer lugar, la prensa escrita con un 93%, dado que es un medio que permite la corrección y revisión; seguida de la radio con un 91% y, finalmente, de la televisión con un 88%, resultados lógicos ya que reflejan la espontaneidad que caracteriza a estos medios.

Se ha concluido que los medios de comunicación escritos y orales en lengua catalana cumplen, global y mayoritariamente con el catalán estándar en unos niveles altos y adecuados. Esta investigación del catalán estándar, basada en una metodología científica consensuada con indicadores objetivables, debe permitir que se mantenga este alto nivel de catalán estándar en los medios, haciendo avanzar la lengua hacia metas más amplias e innovadoras.

Palabras claves

Estándar- Medios de comunicación- Lengua catalana – Indicadores de estándar

Abstract

The objective of this study is to analyse and quantify the level of Catalan language standardization in our media, in order to answer the question about its compliance. Thus, it has been necessary to determine quantitatively and qualitatively with percentages which weight the Catalan standard has in various and significant samples of some Catalan language media.

As an introduction on the issue of Catalan standard, we have described the whole evolution of the Catalan language until the creation of standard and how this has affected the media. Then, we see a selection of some definitions of Catalan standard established by experts and, based on them, we have produced a definition encompassing the terms of "common neutral" language and "correct use of Catalan", which has served as a starting point for our analysis. From this definition, we have developed a methodology for analysis based on indicators validated with bibliographic texts and experts on linguistics, determining a minimum level of compliance to carry out the evaluation of Catalan standard in media.

As for the results, organised by media types and the ranking of compliance with the best level of standard (higher than 80%) we find, first, the press with 93%, because newspapers allow correction and revision; followed by radio with 91%, and finally, television with 88%, logical results because they reflect the typical spontaneity of these two media.

We conclude that the written and oral Catalan media conform, generally, to the Catalan standard in high and adequate levels. This research on the Catalan standard, based on scientific methodology to measure indicators, should help to maintain this high level of Catalan standard in the media, making the language progress toward better goals.

Keywords

Standard- Media – Catalan Language- Standard Indicators

Sumari

Resum

Introducció

1. L'estàndard.....	1
1.1 Definició de l'estàndard.....	1
1.2. Fases de creació de l'estàndard.....	2
2. El català estàndard.....	4
2.1. Antecedents.....	4
2.2. Creació i història del català estàndard.....	4
2.3. El català estàndard: oral i escrit.....	7
3. El català estàndard als mitjans de comunicació.....	10
4. Indicadors del català estàndard.....	14
4.1. Definició pròpia d'estàndard.....	14
4.2. Creació dels indicadors de català estàndard.....	14
4.3. Indicadors finals proposats de català estàndard.....	15
4.4. Mitjans a analitzar i mètode d'avaluació.....	18
4.5. Coneixement dels mitjans escollits i dades de l'anàlisi.....	20
5. Resultats.....	24
5.1. Resultats de la premsa.....	24
5.2. Resultats de la radio.....	28
5.3. Resultats de la televisió.....	32
5.4. Resultats totals.....	36
6. Discussió.....	38

Conclusió

Bibliografia

Annex

Introducció

Totes les llengües modernes disposen d'un estàndard i els mitjans de comunicació hi juguen un paper molt important: mitjans com la televisió, la ràdio i la premsa són avui els instruments principals per la fixació d'una llengua. El català té la seva varietat estàndard, però el més important és veure si aquesta és acceptada pels ciutadans i sobretot si els mitjans de comunicació la utilitzen com a referència. És per aquest motiu que s'ha decidit fer aquest treball d'investigació.

D'aquesta manera, el camp d'estudi ha consistit a analitzar uns quants mitjans en llengua catalana i veure si aquests utilitzen l'estàndard. Per tant, la hipòtesi de la qual parteix aquest treball és la següent: Els mitjans de comunicació en llengua catalana utilitzen el català estàndard? Per tal de respondre aquesta pregunta, s'ha intentat determinar quantitativament i qualitativament mitjançant percentatges, quin pes té el llenguatge i, concretament, l'anomenat català estàndard en unes mostres variades i significatives de mitjans de comunicació de referència del nostre país.

La pregunta plantejada a la hipòtesi obliga a analitzar i respondre tres aspectes fonamentals per a la investigació que condicionen la metodologia, els resultats i les conclusions: en primer lloc, com es defineix el català estàndard; en segon lloc, quins són els nivells que es consideren alts i adequats; i, en tercer lloc, si els resultats obtinguts afirmen o neguen la hipòtesi del treball. Així, la hipòtesi es converteix en un objectiu global que pretén, doncs, quantificar i comprovar el nivell d'estandardització de la llengua catalana als mitjans de comunicació més llegits i escoltats.

Per a fer-ho, la metodologia que s'ha utilitzat ha estat la següent. S'ha situat l'evolució de la llengua catalana fins arribar a la creació de l'estàndard i com aquest ha incidit als mitjans de comunicació. Després d'haver fet una selecció d'algunes de les definicions del català estàndard ja establertes pels experts, s'ha creat una definició pròpia que ha servit com a punt de partida per a l'anàlisi. D'aquesta definició se n'han extret uns indicadors, que han estat validats per experts, per a poder dur a terme l'avaluació del català estàndard als mitjans.

Els mitjans analitzats per a treballar la hipòtesi de la qual s'ha partit han estat els següents: en premsa, *El Periódico*, *L'Avui* i *El Punt*; en ràdio: *Catalunya Ràdio*, *Rac1* i *COM Ràdio*; i en la televisió: *TV3*, *TVE* i *8TV*. I finalment, s'han avaluat els resultats

obtinguts d'una forma científica i s'ha vist si realment els mitjans de comunicació utilitzen l'estàndard.

En darrer terme, s'ha de comentar que no s'ha trobat gaire bibliografia concreta sobre el català estàndard als mitjans de comunicació; aquest aspecte fonamental, i la troballa d'informació variada i amb diferents punts de vista i interpretacions, ha motivat que la recerca i la síntesi de tota la informació hagi estat dificultosa. D'entre les dades recaptades es vol destacar, però, un llibre que s'ha utilitzat de referència i que ha permès tenir una visió més ampla del que s'investiga, aquest és *El català estàndard i els mitjans audiovisuals* de Francesc Vallverdú.

Les dificultats exposades no han impedit, però, poder desenvolupar l'anàlisi amb rigor i emprar una metodologia relativament innovadora en l'avaluació del català estàndard als mitjans de comunicació, per respondre la pregunta que s'ha formulat com a hipòtesi i per la qual s'ha dut a terme aquesta investigació.

1. L'estàndard

1.1 Definició d'estàndard

Els britànics són encara avui en dia capdavanters indiscutibles en la teoria i la pràctica de l'estàndard d'una llengua, per la qual cosa el seu testimoni sempre resulta alligador. Tom McArthur (1992) defineix l'estàndard com un terme amplament utilitzat que no té pas una fàcil definició, però que es fa servir com si, tanmateix, la gent més "educada" sabés exactament a què es refereix¹. Deixant de banda la ironia, David Crystal opina, junt amb altres autors britànics, que hi ha cinc característiques per a definir l'estàndard anglès (SE, Standard English):

- És una varietat d'anglès, de fet un dialecte sense base local. Es tracta d'una combinació distintiva de trets lingüístics, amb una funció particular en la societat i la comunicació. No hi ha res en la gramàtica i en el vocabulari que relacioni l'SE amb cap part del país.
- Els trets lingüístics de l'SE afecten, sobretot, la gramàtica, el vocabulari i l'ortografia. Cal remarcar que no hi ha una pronunciació estàndard: l'SE és parlat amb una gran varietat d'accents.[...]
- L'SE és la varietat d'anglès més prestigiosa en cada país anglòfon.[...]
- El prestigi atribuït a l'SE és reconegut pels membres adults de la comunitat fins al punt de convertir-lo en un objectiu educacional desitjable. És la norma de comunicació de les institucions capdavanteres: govern, tribunals, mitjans de comunicació de masses...
- Malgrat l'SE és amplament compromès no és amplament produït. Només una minoria (per exemple, els locutors de ràdio) l'utilitzen realment quan parlen.(...) Allà on és més present és en els llibres i la premsa².

Més sintèticament definiríem, doncs, l'estàndard o el que podríem anomenar llengua comuna, com la varietat lingüística que els parlants d'una comunitat utilitzen per a poder entendre's millor entre ells. Però a part d'aquesta definició més entenedora i casolana, cal veure com defineixen l'estàndard els qui realment hi entenen. Així, Gabriel Bibiloni, al seu llibre *Llengua Estàndard i variació lingüística* de 1997 la defineix com:

La llengua estàndard és una varietat, altament codificada, que serveix de model de referència a tots els membres d'una comunitat lingüística en uns àmbits determinats

¹ MCARTHUR, Tom. *The Oxford Companion to the English Language*. Citat a VALLVERDÚ, Francesc: *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*. Barcelona: Edicions 62, 2000, p. 26

² *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. Citat a VALLVERDÚ, Francesc: *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*. Barcelona: Edicions 62, 2000, p. 28.

o en tots els àmbits. La llengua estàndard és la varietat lingüística que s'identifica amb el que tradicionalment s'ha dit el bon ús o l'ús correcte de la llengua³.

Es tracta, per tant, d'una convenció social, atès que d'un punt de vista estrictament lingüístic no hi ha unes formes més correctes que altres entre totes les que tenen existència real i són usades per un grup determinat; en aquest sentit només hi ha maneres diferents d'expressar un mateix concepte.

1.2. Fases de creació de l'estàndard

Einar Haugen ha estudiat els processos d'estandardització i n'ha formulat un marc teòric que al nostre país ha estat divulgat i completat per diversos autors. Per a Haugen el procés de planificació lingüística consisteix en quatre fases:

1. Selecció: Prendre opció per una determinada varietat lingüística, a partir de la qual es desenvoluparà el procés d'estandardització. Podem parlar de selecció quan en la comunitat humana en la qual ha de tenir lloc l'estandardització hi ha un conjunt de varietats lingüístiques prou diferenciades i contrastades. L'opció també pot consistir a construir un estàndard a partir de diverses varietats tot integrant elements d'una i de l'altra.

2. Codificació: És l'aspecte lingüístic més important. Consisteix a establir normes per a l'ús de la varietat que s'està estandarditzant i a determinar quines formes i quins elements lingüístics entren dins d'aquesta varietat i quins en resten fora. Inclou tres etapes: grafització o establiment de les normes ortogràfiques, el requisit més bàsic per al desplegament social de la nova varietat; gramaticació o fixació de la morfologia i de les regles sintàctiques; i lexicació o confecció de l'inventari del lèxic amb l'especificació del significat exacte de cada mot. Notem que en el cas del català modern s'han realitzat les tres comeses en l'ordre indicat: normes ortogràfiques (1913), diverses gramàtiques de Fabra (especialment les de 1912 i el 1918) i el Diccionari General de la Llengua Catalana. [...]

3. Implementació: Consisteix en l'ensenyament de la llengua codificada a tota la població mitjançant el sistema escolar, i en la seva implantació a tots els àmbits de comunicació formal, desallotjant l'estàndard que fins el moment els ocupava. Per assolir aquesta fita cal que hi hagi una xarxa d'interrelacions i d'espais de circulació de tota mena de béns materials i culturals. I cal poder polític: si la comunitat que parla la llengua en vies d'estandardització no té prou poder polític per a impulsar satisfactòriament la instal·lació completa de la

³ BIBILONI, Gabriel. *Llengua Estàndard i variació lingüística* (1997). Barcelona: Ed. Contextos 3 i 4, 2004, p. 23- 25.

varietat codificada en els àmbits formals, podrem parlar d'una llengua codificada o projecte estàndard, però no d' un estàndard reeixit. Una llengua codificada és com un codi de circulació: les normes que s'hi contenen només tenen sentit si hi ha automòbils que circulen, si hi ha circulació. [...]

4. Elaboració: És un desenvolupament de l'acció codificadora i s'ha d'entendre com l'actuació, l'enriquiment i l'especialització dels recursos expressius de la llengua⁴.

Una llengua estàndard, a diferència d'una llengua simplement codificada o normativitzada, és una varietat que, a més de seguir les fases esmentades, té un ús efectiu dins una societat i és acceptada per la comunitat de parlants.

⁴ HAUGEN, Einar (1983). *The Implementation of Corpus Planning: Theory and Practice*. Citat a CROS, ANNA/ SEGARRA, MILA/ TORRENT, ANNA M.: *Llengua oral i escrita a la televisió*. Barcelona: Publicacions l'Abadia de Monserrat, 2000, p.36.

2. El català estàndard

2.1. Antecedents

El català és una llengua romànica parlada per gairebé nou milions i mig de persones al món. Els límits del domini lingüístic inclouen Catalunya, el País Valencià (a excepció d'algunes comarques), les Illes Balears, Andorra, la Franja de Ponent (Aragó), la ciutat de l'Alguer (a l'illa de Sardenya, Itàlia), la Catalunya del Nord (part dels Pirineus Orientals, França) i el Carxe, un petit territori de Múrcia poblat per modernes migracions de valencians. El domini lingüístic, amb una superfície de 59.905 km² i més de dotze milions d'habitants, inclou 1.687 termes municipals, nou dels quals tenen només una part minoritària catalanoparlant.

La llengua catalana neix a partir del romanç català primitiu utilitzat amb plena consciència a les Homilies d'Organyà (finals del segle XII), primer text en romanç català dels coneguts fins ara. Són reflexions morals segurament destinades a adoctrinar el poble que, a poc a poc, deixava d'entendre el llatí i utilitzava amb certa naturalitat una modalitat lingüística diferent a la llatina, pròpia i funcional, que no ha parat d'evolucionar fins arribar al català d'avui en dia.

2.2. Creació i història del català estàndard

Fins al segle XV el procés d'estandardització del català va tenir un desenvolupament important, però amb la pèrdua progressiva del poder polític durant els segles successius, desaparegué l'acció unificadora d'un model lingüístic estàndard que havia estat potenciat especialment per la Cancelleria Reial durant els segles anteriors. D'aquesta manera, es van distanciar els dialectes geogràfics de la llengua catalana, la qual cosa fomentà la diversificació de les formes i impedí la cristal·lització d'unes solucions lingüístiques compartides per tots els usuaris⁵. Així, quan les diverses llengües europees començaven a establir seriosament la seva codificació, la llengua catalana iniciava un camí de subordinació; i, alguns segles més tard, es trobava en plena postració quan aquelles llengües revisaven i modernitzaven els sistemes ortogràfics i les normatives gramaticals, ja que la llengua catalana només era usada en l'àmbit privat i oral.

⁵ Vegeu BRUGAROLAS, NÚRIA; CORTÉS, CARLES; FRANCÉS, MARIA JESÚS; IVORRA, LEANDRE; NEBOT, ROSA I STA.MARIA VIÇENT, J.: *Curs de llengua catalana de Nivell D*. Edicions Castellnou. Barcelona: 2001, p. 213

Va ser en el segle XIX, quan es va reprendre el cultiu del català, però pel que fa a la manera d'escriure la llengua, imperaven l'anarquia i el desgavell més absoluts. En ortografia hi havia seguidors d'usos medievals (caxa, lloch, reyna, rahó) i partidaris de la racionalització i de la modernització (caixa, lloc, reina, raó); partidaris de grafies genuïnes (canya, puig) i partidaris de grafies forasteres (caña, puch); etimologistes (atemptar, èmfasi, filosofia, cotidià, anex), simplificadors (atentar, ènfasi, filosofia, cotidià, anex) i fonetistes a ultrança (eczèrcit) defensors d'un sistema gràfic de visió geogràfica més estreta (casas, canviar) i altres que partien d'una visió més global de la llengua (cases, canviar). En el terreny de la morfologia i la sintaxi hi havia seguidors d'una llengua medievalitzant que utilitzaven formes com l'article masculí "lo" i "los", els pronoms personals en les formes plenes (me, nos vos, los), els possessius "mia", "tua" i "sua", la preposició "ab", l'auxiliar "ésser" i la morfologia verbal de la llengua antiga (cantam, cantau, subjuntius cante, dorma, servesca, etc.) i els partidaris de la llengua tal com era parlada en aquell moment. Malgrat tot, els escriptors s'ajustaven en general a un model de la llengua culta tradicional, anomenat llengua acadèmica, d'acord amb els usos dels segles XVII i XVIII, i que seguien pautes morfològiques i sintàctiques que arrencaven de la llengua antiga.

La nostra particular qüestió de la llengua, el debat entre academicistes i populistes, tradicionalistes i modernitzadors, tenia una qüestió de fons transcendental: quin projecte sociolingüístic hi havia per a la llengua catalana i què aspiraven a fer amb el català.

La *questione della lingua catalana* es clou amb Pompeu Fabra (Gràcia 1868 - Prada de Conflent 1948), un gramàtic d'una alta preparació en el seu moment que es convertí en tota una autoritat de la llengua catalana. Tal com diu Josep Pla a la seva obra *Homenots*:

Fabra ha estat el català més important del nostre temps perquè és l'únic ciutadà d'aquest país, que, havent-se proposat d'obtenir una determinada finalitat pública i general, ho aconseguí d'una manera explícita i indiscutible⁶

Tal com apunta Gabriel Bibiloni⁷, l'obra de Fabra representà l'assoliment de la primera fase de l'estandardització del català modern: la codificació. Entre els principis de la codificació fabriana hi destaquen: modernitat (el problema del divorci

⁶ PLA, Josep: *Homenots*. Barcelona: Editorial Destino. 1970, p.63

⁷ Vegeu BIBILONI, Gabriel. *Llengua Estàndard i variació lingüística, op. cit.*, p. 111-126.

entre la llengua parlada i l'acadèmia tradicional quedava resolt, buscant un equilibri entre futur i tradició), unitat i composicionalitat, genuïnitat (aconseguir la deshispanització i la descatalanització de la llengua), universalitat (que seguís les solucions en les quals coincidien la majoria de llengües europees) i funcionalitat (per servir de vehicle de comunicació general d'una societat catalana).

Es a dir, el català estàndard, va començar a tenir una implantació real: abans de 1983, quan era conegut sobretot en la seva forma escrita –molt influïda per la tradició literària-, però en la seva forma oral es podria dir que no es concretava i que no hi havia tanta urgència a crear un català estàndard oral. D'acord amb Vallverdú,⁸ actualment, la situació en aquest camp també ha variat positivament; hi ha un nombre creixent de professionals dels mitjans de comunicació que són conscients de la importància d'utilitzar el català estàndard plenament disponible.

Després de Fabra, i ja més recentment, l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), corporació acadèmica, científica i cultural, creada per iniciativa del president de la Diputació de Barcelona, Enric Prat de la Riba el 18 de juny de 1907, arran del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906), de la qual ja formava part Fabra, va decidir anar més enllà de l'estàndard escrit i va proposar un estàndard també per a la llengua oral.

L'IEC en el seu *Diccionari de la llengua catalana*, també defineix l'estàndard i l'entén de la següent forma:

L'estàndard és aquella varietat lingüística que, per un procés espontani o dirigit, ha assolit un alt grau d'anivellament, de codificació, de confluència i d'acceptació en què es tendeix a eliminar al màxim les diferències dialectals i que utilitzen normalment, en els diversos registres i nivells, els membres d'una comunitat⁹.

Com es pot veure en la definició de l'IEC, una de les característiques bàsiques de l'estàndard és que no s'identifica plenament amb cap dialecte de la comunitat lingüística. Així, entre “vegada” i “cop”, l'estàndard ha de preferir vegada, d'ús més general, més formal que no pas “cop”, no cal condemnar però l'ús de “cop” o “pic” o “volta”, però hem de ser conscients del seu caràcter més restringit i reservar-lo com a recurs estilístic ocasional. Com ja s'ha dit, que un infant de Lleida sigui un “xiquet” i

⁸ Vegeu VALLVERDÚ, Francesc: *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*, op. cit., p. 44

⁹ INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS: *Diccionari de la llengua catalana*, (DIEC2). Barcelona: Enciclopèdia Catalana i Edicions 62, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Edicions Moll i Edicions 3 i 4, 1997, p. 804.

un de Barcelona un “noi” no ha de produir cap trasbals. Aquestes diferències no perjudiquen el català, que com tota llengua, es realitza no pas en abstracte sinó en les seves varietats concretes. No és cert tampoc el tòpic segons el qual el català de Girona és millor que el català de Lleida: el gironí és el millor català de Girona i el lleidatà és el millor català de Lleida. En resum, i com apunta Vallverdú,¹⁰ ens trobem amb unes diferències de vocabulari, unes quantes diferències morfològiques i sobretot amb unes diferències fonètiques molt concretes i regulars que no posen en perill la unitat del català (com tampoc no la hi posen les diferències valencianes, baleàriques o rosselloneses).

L'any 1983, amb la posada en funcionament de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, es produeix –en aquell moment, si voleu, en petita escala- una “revolució cultural” que trasbalsa, en el pla de les idees i dels comportaments, nombroses pautes socioculturals dins la societat catalana. En efecte, a partir d'aquell any es va obrir un període de gran dinamisme en el camp audiovisual, i es va començar a aplicar i a perfeccionar aquell català estàndard oral que havia estat proposant l'IEC.

2.4. El català estàndard: oral i escrit

El català estàndard escrit s'ha perfilat modernament al llarg d'un procés de normativització que té unes fites bàsiques en la reforma ortogràfica (Normes de 1913), en la gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans (1918) i en el diccionari de Fabra (1932)¹¹, la seva inflexió més potent. La descripció de la llengua literària, com a varietat imprescindible per superar la diversificació de la llengua oral i convertir el català en una llengua de cultura, ha estat objecte de la majoria d'aportacions del segle XX.

Per contra, la llengua oral, la llengua “viva” que servia per a la comunicació quotidiana, semblava interessar només als sociolingüistes i dialectòlegs, i amb prou feines tenia espai en l'activitat investigadora. Però el sorgiment dels mitjans de comunicació audiovisuals va canviar força les coses. La frontera entre l'oral i l'escrit, i també els usos que tradicionalment s'atribuïen aquests dos àmbits, s'ha fet primíssima, i potser per això, els nous estils lingüístics de la ràdio i de la televisió han

¹⁰ Vegeu VALLVERDÚ, Francesc: *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*, op. cit., p. 19.

¹¹ *Ibid.*, p. 17.

reclamat l'atenció de les autoritats lingüístiques, de les universitats i dels serveis tècnics dels mitjans¹².

És doncs, l'enorme rellevància que han adquirit els mitjans de comunicació –sobretot audiovisuals, però també l'escrit- que han servit com a plataforma privilegiada de difusió d'informació i de mecanismes d'homogeneïtzació i de persuasió. Han generat noves necessitats d'adaptació d'estratègies comunicatives i de recursos lingüístics.

Precisament al nostre país, el desvetllament dels processos de constitució de la varietat estàndard oral, i en gran mesura l'interès per l'estudi de la llengua oral, s'ha vist esperonat per les necessitats que sorgeixen arran de l'accés de la llengua catalana als mitjans de comunicació audiovisuals:

En els darrers anys molts estudiosos, preocupats pel futur de la llengua catalana, han fet veure com era de necessari que el català posseís un estàndard oral que respongués a les exigències que la tecnologia dels mitjans de comunicació audiovisual planteja¹³.

En aquest sentit, i com apunta Julià Muné,¹⁴ el repte de l'adequació de la llengua a la nova realitat dels mitjans de comunicació és vist també, en el cas de la llengua catalana, com un aspecte paradigmàtic del procés general de normalització lingüística, d'una banda per la importància que s'atorga a aquest àmbit en el triple front de recuperació de la llengua:

En aquesta situació, la llengua catalana es troba davant de reptes fonamentals estretament vinculats entre ells: la supervivència, la normalització del seu ús social i l'acceptació d'uns models lingüístics estandarditzats¹⁵

Així doncs, a partir de l'evolució cada cop més evident dels mitjans audiovisuals, l'any 1990, l'Institut d'Estudis Catalans va iniciar la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana*, una proposta que sempre s'ha definit com a aconsellable i mai com a normativa, atesa la dificultat de la tasca. Per a l'elaboració d'aquestes propostes s'han pres en consideració els criteris de diverses editorials, diaris,

¹² Per a una anàlisi més detallada, vegeu CROS, Anna/ SEGARRA, Mila/ TORRENT, Anna M.: *Llengua oral i escrita a la televisió*. Barcelona: Publicacions l'Abadia de Montserrat, 2000, p.193

¹³ INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS: *Proposta per un català estàndard oral de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1999, p.105

¹⁴ Vegeu JULIÀ I MUNÉ, Joan: *Llengua i Ràdio*. Barcelona: Publicacions l'Abadia de Montserrat, 2000, p. 39-45

¹⁵ INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS: *Proposta per un català estàndard oral de la llengua catalana, op. cit.*, p.138.

revistes i mitjans de comunicació oral, així com també el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana de 1986.

L'estàndard oral va ser proposat amb la finalitat de crear un registre coherent i unitari de comunicació entre els parlants dels diferents dialectes de la llengua catalana. La unitat lingüística que ha de reflectir hi és present tant pel que fa als trets comuns fonamentals com a les varietats de la llengua. Es va procurar evitar la creació artificial d'una modalitat supradialectal, que no seria reconeguda com a pròpia pels parlants, i de privilegiar unes maneres idiomàtiques sobre les altres; es va buscar una modalitat que afavorís la comoditat de comunicació entre parlants de diferents dialectes, de manera que haguessin de renunciar al mínim possible als seus trets particulars.

L'estàndard oral a Catalunya s'ha improvisat en pocs anys, ja que va tenir llibertat per a fer-ho després de la mort de Franco. El 1976 però, ni amb el naixement de Ràdio 4 ni la instauració de Televisió Espanyola a Sant Cugat ho van aconseguir. El salt important es va donar amb la creació de Televisió de Catalunya i les emissores de ràdio de la Generalitat el 1983.

3. El català estàndard als mitjans de comunicació

L'origen del registre o varietat estàndard es troba en la necessitat de comunicació entre tots els usuaris d'una mateixa llengua. L'estàndard és el producte d'un procés històric de selecció i fixació de les formes més usuals i aptes per a la comunicació entre la totalitat de parlants d'una mateixa llengua. És per això que l'estàndard presenta un model lingüístic allunyat dels trets específics dels diversos dialectes, per potenciar els elements comuns que posseeixen els parlants.

S'ha de remarcar molt, doncs, la seva creació per motius de comunicació, per facilitar que les persones que parlen una mateixa llengua s'entenguin. Per tant, aquesta comunicació, i aquesta varietat que tothom ha d'entendre, és una eina important per als mitjans, ja que si s'apliquen poden arribar a connectar amb més espectadors, oients i lectors. Així, es pot entendre aquest concepte estàndard com a registre neutre, la qual cosa duu a plantejar-lo com la llengua característica dels mitjans de comunicació, en tant que registre allunyat de les solucions vulgars i dialectals, com també dels usos científicotècnics i literaris. És evident que el registre periodístic es troba pròxim a la forma estàndard, però el seu efecte anivellador és més important¹⁶.

Lluís López del Castillo en el seu llibre, *Llengua estàndard i nivells de llenguatge* considera que:

L'estàndard avui és la norma pròpia de la ràdio, la televisió, el cinema, les comunicacions verbals... (a nivell de llengua parlada) i de la premsa, la publicitat, els escrits comercials, la correspondència en català... (a nivell de llengua escrita)¹⁷

El concepte de varietat estàndard és relativament nou. Per entendre com s'ha creat l'estàndard del català, primer s'ha de tenir molt present la creació i evolució de la llengua catalana, ja que s'ha vist frenada en el seu avenç en diversos moments. Com ja se sap, el català va estar prohibit al Principat de Catalunya en l'àmbit oficial des del Decret de Nova Planta (1716) i al País Valencià (1707). A la Catalunya Nord ja s'havia aplicat una prohibició similar el 1700. Al segle XX, a l'Estat espanyol, es prohibí durant les dictadures de Primo de Rivera (1923-1930) i Franco (1939-1975). Durant les èpoques d'absència d'autogovern, d'escola i de mitjans en català, es va

¹⁶ Vegeu BRUGAROLAS, NÚRIA; CORTÉS, CARLES; FRANCÉS, MARIA JESÚS; IVORRA, LEANDRE; NEBOT, ROSA I STA.MARIA VIÇENT, J.: *Curs de llengua catalana de Nivell D*, op. cit., p. 213.

¹⁷ LÓPEZ DEL CASTILLO, LLUÍS: *Llengua i nivells de llenguatge*. Barcelona: Ed. Laia, 1984, p. 59

contribuir a mantenir el català estàndard com a llengua referencial coneguda per a pocs. Aquesta anomalia, que històricament només es va poder pal·liar durant el breu període d'autonomia de la Generalitat republicana (1931-1939), ha condicionat el desenvolupament del català estàndard¹⁸.

Així doncs, l'evolució de la presència de la llengua catalana als mitjans de comunicació editats a Catalunya, i des del període que es pot veure per mor de la manca de dades seguides, de sèries, es considerarà des de la fi de la Guerra Civil fins ara. Aquesta evolució ha tingut des de 1939 tres moments determinats que cal assenyalar: primer, l'impacte repressiu del franquisme contra la llengua; segon, la recuperació tant cultural, des de la tolerància, l'empara eclesiàstica, el subterfugis i les esclatxes, com política amb l'oposició (premsa clandestina...); i, finalment, les noves etapes democràtiques en què l'Estat no ataca directament per acció la llengua catalana sinó per omissió, no hi ha una voluntat continuada, sistemàtica i regular per a les altres llengües, apart de l'oficial en tot l'Estat. Les fases, desenvolupades d'una forma més concretes, són les següents:

A la primera fase, pel que fa a l'etapa immediata al 1939, l'assetjament militar sobre la llengua es manifestà, sobretot en terres lleidatanes, en forma de fèrries prohibicions legislades a través d'ordres i decrets i, en els casos més extrems, emprant la força militar. El veto, en un entorn fortament repressiu d'empresonaments, afusellaments diaris i censura general, fou tan general i específic alhora que abastà àrees tan variades com els llibres, cartells o ràdios, o tan pintoresques com les mateixes participacions matrimonials. Amb tot, però, la llengua es mantingué a l'àmbit privat, estenent-se progressivament cap a l'àmbit rural, les urbs populars, el clergat més compromès, el món laboral, els intel·lectuals catalanistes i, fins i tot, en aquells cercles que si bé combregaven amb el règim franquista també l'utilitzaven habitualment a la família. Aquesta incipient recuperació de la catalanitat lingüística es materialitzà fins al 1960 en un protagonista principal, el llibre, de caire més culte i especialitzat amb la reedició d'obres fonamentals catalanes i, en altres mitjans, en les representacions teatrals religioses, les lectures poètiques en grups reduïts i l'aparició de la ràdio més folklòrica del moment; als darrers anys dels seixanta, aparegué ja un tipus de premsa més periòdica però encara de temàtica infantil com *En patufet* al 1968, i l'eclosió de les ràdios culturals i del teatre més generalista.

¹⁸ Per a una anàlisi més aprofundida, vegeu LAMUELA, Xavier/ MURGADES, Josep: *Teoria de la llengua literària segons Fabra*. Barcelona: Quadrens Crema, 1984, p. 41-42.

En una segona fase, cap al 1966 la llei de premsa i impremta de Fraga Iribarne permeté un tímid creixement amb el pas del llibre a la premsa especialitzada i, per altra part, una lluita tènue però constant a les comarques on es discutia contra la censura als espectacles i s'actuava per fer revifar la llengua. Ara bé, encara els grans mitjans fins al 1979 només parlaven castellà i cap diari, emissora de ràdio o programa televisiu informatiu s'atrevia a fer el pas catalanista. Les empreses editorials com Edicions 62 i Enciclopèdia Catalana, van arriscar-se a començar a publicar novel·la negra malgrat les dificultats econòmiques i les pressions a què estaven sotmeses.

Per últim, a principis dels vuitanta, i com a tercera fase d'aquest procés evolutiu de supervivència i obertura destaca l'anàlisi, transcendental i determinant pel canvi polític imminent que estava a punt d'esdevenir-se, realitzat per la sociòloga Marina Subirats (1980) de les conclusions de Congrés de Cultura Catalana (1977), fent esment sobre les dificultats en l'ús social del català, la normalització lingüística, els costos, i la desaparició del català a la vida pública; aspectes aquests, que succeeixen en un entorn plegat de discussions constants i polèmiques infinites entre multitud de sectors, si bé ja es comencen a veure com a "normal" les traduccions, la premsa diària i literària, el cinema encara actualment minoritari, i la ràdio informativa. Pel que fa a la premsa i llegint l'informe *L'hora* (1979) de Josep Grifeu¹⁹, es constata un escàs 6 % de consum entre tots els diaris com *l'Avui* o *El Punt*; i no fou fins al 1988, quan el percentatge arribà al 12% amb els periòdics *Punt Diari*, *Regió 7*, *Avui* i *Diari de Barcelona*, en front de la venda del 12,30% i el 33,78% de l'edició a Catalunya de la premsa setmanal editada a Madrid. Tanmateix, dels 50 setmanaris prèviament existents, l'empobriment idiomàtic només ha permès que tres (*El Triangle*, *Catalunya Cristiana* i *El Temps*) es puguin trobar encara distribuïts arreu de Catalunya; i, constatant l'hegemonia del castellà, entre el període 1990 i 1994, de 48 grans publicacions de quiosc com premsa general o del cor, guies de televisió o revistes del motor, entre d'altres, s'aprecia que menys de l'1% dels textos que es venen al quiosc estan escrits en català. No ha estat fins recentment quan, amb la presència del català a l'ensenyament, la digitalització de la premsa i l'aparició d'una oferta televisiva més variada i democràtica, s'ha començat a generalitzar l'ús del català, si bé poques empreses de premsa general aposten encara per la llengua catalana i totes les noves iniciatives es fan, majoritàriament, en llengua castellana²⁰.

¹⁹ GIFREU, J. *La Potenciació de l'espai cultural i audiovisual català: estudi prospectiu i proposta de línies d'actuació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2003, p. 36

²⁰ Vegeu SOCIETAT CATALANA DE COMUNICACIÓ: *El català als mitjans de comunicació. Situació actual i perspectives*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2002, p. 10-16

S'ha vist doncs, com la premsa intentava, malgrat la persecució, seguir potenciant la llengua catalana de forma clandestina. Però la ràdio i la televisió ho tenien més difícil. No va ser en els territoris catalanoparlants d'Espanya que es recuperà l'oficialitat fins a l'entrada dels diferents estatuts d'autonomia. És a partir d'aquesta obertura democràtica i l'avenç fins a la situació actual, que a mesura que els mitjans evolucionaven, la llibertat tornava a renéixer, i la llengua anava agafant força. Tot això va facilitar la creació d'un estàndard de la llengua catalana, com ja havien fet abans les altres llengües.

És doncs, a partir de 1983, quan inicien les seves programacions Catalunya Ràdio i altres emissores de la Generalitat, que comença a consolidar-se la llengua catalana dins els mitjans. Junt amb l'inici també de TV3, que ben aviat es converteix en un competidor seriós del primer canal de RTVE (amb una programació majoritàriament en castellà). D'altra banda, l'oferta audiovisual té un efecte multiplicador: en radiodifusió, els èxits de Catalunya Ràdio contribueixen a impulsar la programació en català no sols entre les noves emissores d'FM, sinó també entre les emissores públiques i privades de les grans xarxes espanyoles. I en televisió es dona un fenomen semblant, augmenten les hores de programació en català als dos canals de TVE i el predomini del català en les televisions locals. Tal com apunta Vallverdú, aquest important progrés en la catalanització dels mitjans audiovisuals significa un tombant en la normativització lingüística després de 1983.²¹

I ja a partir d'aquesta "revolució" dels mitjans en llengua catalana, avancen en l'estandardització fins a arribar a l'actualitat, quan l'existència del Termcat a Internet i d'altres organismes consultius com l'Enciclopèdia Catalana, l'Esadir.cat dels mitjans de comunicació de la Generalitat, i fins i tot, el fet de disposar d'un equip de lingüistes per a controlar aquest tema dins el propi mitjà, permeten als mitjans de comunicació facilitar aquesta estandardització.

²¹ Vegeu VALLVERDÚ, Francesc: *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*, op. cit., p. 41.

4. Indicadors del català estàndard

4.1. Definició pròpia d'estàndard

L'objectiu principal d'aquest treball és arribar a conèixer fins a quin punt els mitjans de comunicació en llengua catalana utilitzen l'estàndard. Per a fer-ho, primer de tot s'ha creat una definició pròpia de català estàndard que té en compte les diferents definicions existents que s'han descrit en la part teòrica d'aquest treball.

S'entén doncs per estàndard, aquella llengua comuna que permet als parlants d'una comunitat entendre's millor, és un model de referència neutre, que elimina les diferències dialectals i les formes vulgars, com els usos científicotècnics i cultes; i que s'identifica amb l'ús correcte d'una llengua, en aquest cas, amb l'ús correcte del català.

Com a trets bàsics, les característiques principals de l'estàndard són:

- l'ús correcte de la llengua
- facilitar la comunicació
- crear un model de referència: que es trobi entre el formal i el col·loquial, sense dialectes ni termes vulgars, cultes o especialitzats

4.2. Creació dels indicadors de català estàndard

A partir de la proposta de definició personal exposada en l'apartat anterior, s'ha cercat i delimitat un conjunt d'indicadors, models de paraules, ja siguin verbs, substantius, relatius, conjuncions... que, com bé diu el seu nom, s'ha considerat que determinen i defineixen la varietat estàndard del català.

Per a comprovar si els "indicadors de català estàndard" eren vàlids per a començar l'anàlisi, a part de la consulta feta en diferents llibres i manuals d'estil, també es va consultar la seva correcció a experts en el tema del català estàndard. Entre ells hi ha lingüistes i filòlegs com:

- Teresa Castanyer. Lingüista dels informatius de TV3.
- Oriol Camps. Cap dels lingüistes de Catalunya Ràdio.
- Mònica Montserrat. Professora de la UAB a la facultat de Ciències de la comunicació i filòloga catalana.

- Mila Segarra. Professora de la UAB a la facultat de Filosofia i Lletres, i filòloga catalana.
- Mar Massanell. Professora de la UAB al Departament de Filologia Catalana i filòloga catalana.

Per a dur a terme la consulta, l'intercanvi d'informació i de propostes fou mixta. Inicialment s'envià als experts una llista tancada amb un seguit d'indicadors i posteriorment aquests professionals aportaren opinions i idees que es van acabar incorporant en la proposta final. Amb tots els experts hi va haver un intercanvi freqüent, cordial i ràpid a través del correu electrònic, i en el cas de la lingüista de TV3, Teresa Maria Castanyer, també va tenir lloc una entrevista, ja que fou l'experta que s'implicà més en el projecte.

Els cinc membres consultats van reconèixer la dificultat de la tasca per la falta de referents i estudis amb aquest enfocament sobre el tema. Amb tot, van trobar interessant el plantejament, van opinar sobre els indicadors que els proposàvem, van aportar-ne de nous i finalment van validar la proposta final.

Per a obtenir l'opinió i, finalment, la validació dels indicadors per part dels lingüistes, el procediment fou el següent: els lingüistes consultats van rebre 15 possibles indicadors per als textos escrits i 15 per a la comunicació oral. A partir de la seva resposta, es van seleccionar 10 indicadors per a cada modalitat. Es van eliminar aquells que els experts no consideraven adequats, d'altres es van reformular i finalment se'n van afegir de nous a partir dels seus suggeriments. Finalment, després de la discussió amb els experts, ens adonàrem que els indicadors es podien agrupar en dos grans grups que analitzarem a continuació.

4.3. Indicadors finals proposats de català estàndard

Els indicadors finals validats per a poder analitzar els mitjans i veure fins a quin punt compleixen l'estàndard són els següents, tant per l'oral com per l'escrit:

1. Ús correcte de la llengua: Absència d'errors en l'ús del català
2. Llengua comuna com a model de referència: Sense dialectalismes, sense termes especialitzats, sense formes cultes ni literàries...

Dins del primer gran indicador "ús correcte de la llengua", s'han considerat 10 errors del català oral i 10 de l'escrit per a poder facilitar-ne l'anàlisi:

➤ 10 indicadors de català estàndard oral:

1. Pronúncia correcta de la “ll”
2. No utilitzar: “tenir que”(haver de) o “haver-hi que”(cal) o “pot haver” (pot haver-hi o hi pot haver), “donar-se compte” (adonar-se), “estar”(si ens referim a ser present, és a dir “ser”)
3. Ús correcte dels relatius.
4. Correcta pronunciació de les sigles. Per exemple: IBM (í-bé-éma; no: i-be-eme), PSC (pé-éssa-sé; no: pe-sé-sé)
5. No hi poden haver castellanismes ni vulgarismes com: *bueno* (bé), *pues* (doncs/ja que), *algo* (alguna cosa), *menos* (menys)...
6. Diferenciació entre “s” sorda i sonora
7. Pronunciació correcta de la tònica allà on toca, sense fer vacil·lació.
8. Pronunciació correcta de la “r” final, segons sigui muda o sensible. Per exemple, *altar* és muda i *mur* és sensible.
9. En els grups –mpm, -mpt i –mpc, la “m” sona “m”, no “n”; i la “p” és muda. Per exemple: *assumpte*, *atemptar*, *impremta*.
10. No afegir sons després del pronom “on”. Per exemple: *on era* (no: *on –t- era*)

➤ 10 indicadors de català estàndard escrit:

1. Ús correcte de les conjuncions. Per exemple: *mentre/ mentre que*, *perquè*, *doncs*, *que*, *com que*, *després de/després que*...
2. No utilitzar la doble negació. Per exemple, és incorrecte: “fes-ho sense que ningú no ho vegi”
3. Utilització correcta dels pronoms febles. Per exemple: *Els els donaré* (no: *els hi donaré*), *La hi deixo* (no: *L’hi deixo*)

4. Utilitzar els verbs adequats i evitar els castellanismes: Avançar (no: Adelantar), Abastar (no: Alcançar), Alleujar (no: Aliviar), Prémer, Pitjar (no: Apretar), Arran de (no: Arrel de), Aterrar (no: Aterrissar), Seure, Asseure's (no: Assentar-te), Endarrerir (no: Atrassar), Saber, investigar (no: Averiguar)...

5. Vocabulari correcte i adequat, sense castellanismes: Vorera (no: acera), Bústia (no: bussón), Segell (no: sello), Tauró (no: tiburó), Catifa (no: alfombra), Milió (no: milló), Barret (no: sombrero), Bossa o moneder (no: bolso), Fonaments (no: Ciments)

6. Utilització correcta del gènere del nom: quina suor (no: quant suor), la dent (no: els dents llargs)...

7. Utilització correcta dels plurals i singulars: Llapis (no lllapisos), postres (no: el postre), globus (no: globo).

8. Adaptació correcta dels estrangerismes, si estan acceptats: Bàsquet, Croissant, Esprint, Estrès, Hoquei, Vídeo, Xampú, Disquet, Xip, Màrqueting, Màster, Xampany, Rocafort, Esquí, Ral·li, Podi, Sinopsi...

9. Correcta utilització dels relatius. Per exemple, és incorrecte "Hi ha coses que no vull parlar" (Hi ha coses de les quals no vull parlar).

10. Correcta apostrofació o no apostrofació (excepcions): la una, la infraestructura, la ultracorrecció, la humitat, la hisenda, la hipòtesi, la asimetria, l'handbol, l'hàmbster, l'amiga, l'única, l'esport, l'eina, l'home...

Quant al segon indicador de llengua comuna com a model de referència, per a l'anàlisi s'ha tingut en compte la presència o absència de dialectalismes, termes especialitzats, formes cultes o literàries, tant en l'àmbit escrit com oral.

A continuació, s'han aplicat aquests "indicadors del català estàndard" als diferents mitjans, amb l'anàlisi corresponent.

4.4. Mitjans a analitzar i mètode d'avaluació

D'una banda, s'ha examinat el principal mitjà escrit, la premsa. S'han escollit com a principals diaris en català *El Periódico*, ja que també té la seva versió en castellà; *L'Avui*, perquè és d'un diari d'una trajectòria íntegra en català; i finalment, *El punt*, perquè disposa de diferents edicions arreu del territori català i és de caràcter més regional.

D'aquests mitjans s'han analitzat només les seccions informatives, descartant les columnes d'opinió, les editorials, les cartes del lector, les entrevistes, anuncis i d'altres (passatemps, cartellera, graella de programació...). Per facilitar el comptatge de paraules, la font ha estat l'edició digital del diari, en aquelles notícies ja publicades a l'edició de paper.

Tenint en compte que cada diari conté entre 15000 i 2000 paraules totals de les seccions que s'han donat per vàlides per ser analitzades, de cada un d'aquest diaris s'han avaluat tres textos informatius de 1000 paraules cadascun, de diferents dies de publicació. Per tant, de cada diari s'han escollit 3000 paraules que representen una mostra del 16 %. Per conèixer la significació d'aquesta proporció, s'ha utilitzat el programa informàtic d'estadístic "Ene-2.0" (<http://www.e-biometria.com/ene-ctm/index.htm>) fent una estimació mostral per saber quantes paraules s'haurien d'analitzar; així, acceptant un risc alfa de 0,05 i un error beta de 0,20 per a una precisió del 98 % d'unitats percentuals en un contrast bilateral per a una proporció esperada del 50 %, cal analitzar per a cada diari 2119 paraules. En aquest cas, no hi ha dubte de la significació dels possibles resultats finals, ja que s'han analitzat 3000 paraules.

I d'altra banda, com a mitjans audiovisuals, i per tant, amb la seva vessant oral, s'han analitzat la ràdio i la televisió. Pel que fa a la ràdio, s'han escollit tres emissores ben diferents. *Catalunya Ràdio* perquè és pública i s'ha fet en català des dels seus inicis, *Rac 1* perquè és privada, i *Com ràdio* perquè és de la Generalitat també, però forma part d'un consorci d'emissores d'àmbit més reduït. S'han analitzat tres peces purament informatives de 5 minuts cada una. És a dir, s'han analitzat un total de 15 minuts de cada emissora. Si tenim en compte que de cada informatiu radiofònic de cada emissora analitzada, el temps vàlid total és de 30 minuts, la proporció representativa és del 50%. Per conèixer la significació d'aquesta proporció, s'ha utilitzat el mateix programa estadístic que amb la premsa fent una estimació mostral per saber quants minuts s'haurien d'analitzar; així, acceptant un risc alfa de

0,05 i un error beta de 0,20 per a una precisió del 80% d'unitats percentuals en un contrast bilateral per a una proporció esperada del 50%, cal una mostra de 14 minuts. En aquest cas, no hi ha dubte de la significació dels possibles resultats finals, ja que s'han analitzat 15 minuts. La font ha estat la gravació de diferents programes informatius.

Dins d'aquesta part oral, com ja s'ha dit, s'hi inclou la televisió. Els canals triats són: TV3, perquè és autonòmica i de la Generalitat, a més de ser el canal de referència de Catalunya; TVE de Catalunya, perquè és la pública estatal que fa desconexions en català; i, per últim, TD8 perquè és privada i d'àmbit local. S'han analitzat tres peces purament informatives de 5 minuts cada una dins dels diferents telenotícies de cada canal televisiu, de tres dies diferents. És a dir, s'han analitzat un total de 45 minuts tenint en compte que dels tres informatius analitzats el temps vàlid total és d'1 hora i 40 minuts. Per conèixer la significació d'aquesta proporció, s'ha utilitzat el mateix programa informàtic d'estadística que amb la premsa i la ràdio, fent una estimació mostral per saber quants minuts s'haurien d'analitzar; així, acceptant un risc alfa de 0,05 i un error beta de 0,20 per a una precisió del 88% d'unitats percentuals en un contrast bilateral per a una proporció esperada del 50% cal, com a mínim, una mostra de 41 minuts. En aquest cas, no hi ha dubte de la significació dels possibles resultats finals, ja que s'han analitzat 45 minuts.

No s'han tingut en compte altres formats que no siguin informatius, com programes, ja que és més difícil que utilitzin el català estàndard, perquè no controlen tant els seus participants i els seus parlars. La font han estat els informatius en format audiovisual gravats i la possibilitat d'obtenir un informatiu "a la carta". S'ha considerat el mètode més adequat per a l'anàlisi d'aquest format, ja que permet un examen més detallat i amb possibilitat de repetir l'anàlisi si es vol, de forma que es pot comprovar millor l'ús de l'estàndard.

No s'han considerat indicadors de català estàndard quan el conductor de l'informatiu s'equivoca o s'entrebanca sense voler, i en aquests casos, s'ha parat el temps, i s'ha seguit comptant un cop finalitzat el "lapsus"; però sí que s'ha considerat una equivocació, quan s'ha pronunciat malament una paraula expressament, perquè la dicció o pronunciació del conductor no és correcta. Pel que fa al llenguatge escrit, tampoc s'han considerat com a indicadors els errors tipogràfics per excés o per defecte de lletres; en aquest cas, s'ha saltat la paraula i se n'ha afegit una al final per a tenir les 1000 paraules a analitzar.

Per obtenir en dades percentuals i percebre més clarament els resultats obtinguts, s'han utilitzat mostres limitades en el temps, agafant el total de 9 mitjans repartits entre tres de ràdio, tres de televisió i tres de premsa, i d'aquests mitjans, els resultats obtinguts han estat els "indicadors de català estàndard" definits com a percentatge. De cada mitjà s'ha analitzat una mostra consistent en 1000 paraules o 5 minuts, depenent de si és escrit o oral respectivament. En darrer lloc, s'ha plantejat la necessitat de disposar d'una barem o escala d'avaluació; aquest barem, inexistent a la bibliografia consultada a l'actualitat i que ha d'ajudar-nos a proporcionar el percentatge final de cada avaluació, ha estat proposat de forma innovadora en aquest estudi per tal de permetre obtenir uns resultats determinats. El barem o escala d'avaluació proposada i aplicada ha estat la següent:

- . El compliment dels 2 indicadors a tota la mostra: es considera un resultat del 100 % de català estàndard
- . Per cada incompliment d'algun indicador, es resta un 10% de l'indicador global.
- . L'incompliment de 10 indicadors o més: el resultat considerat és del 0 %

4.5. Coneixement dels mitjans escollits i dades de l'anàlisi

Premsa

L'Avui

L'Avui és un diari en català d'informació general publicat a Barcelona. Considerat com un rotatiu de signe catalanista, fou el primer que s'edità en llengua catalana després de la dictadura franquista, començant a editar-se el dia de Sant Jordi de 1976 per iniciativa de Jaume Vilalta i González, Josep Maria Puig i Salellas, Josep Espar i Ticó, entre d'altres. La Generalitat de Catalunya té el 20% de les accions del diari (mitjançant l'Institut Català de Finances) junt amb el Grup Planeta i el Grup Godó com a accionistes de referència (40% de la propietat cadascun).

Les peces analitzades de *L'Avui* han estat tres de mil paraules cada una, equivalent a dues o tres notícies. Per a un examen més aleatori, el material estudiat s'ha extret de diaris de tres dies diferents: del 2, 4 i 6 de juny d'aquest any.

El Periódico

El Periódico de Catalunya és un diari d'informació general de pagament, editat a Barcelona en doble versió catalana i castellana. Fundat pel barceloní Antonio Asensio Pizarro, va publicar el seu primer exemplar el 26 d'octubre de 1978. Pertany al Grup Zeta.

Les peces analitzades de *El Periódico* han estat tres. Cada una de les peces equival a mil paraules, dues o tres notícies. Els dies que s'han examinat han estat el 25, 28 i 30 de juny.

El Punt

El Punt és un diari en llengua catalana nascut el 24 de febrer del 1979 a les comarques gironines. Fins al 1990 va tenir el nom de *Punt Diari*. En l'actualitat disposa de set edicions territorials: Barcelona, Girona, Barcelonès nord, Maresme, Camp de Tarragona-Terres de l'Ebre, Penedès i Vallès Occidental.

Les peces analitzades d'*El Punt* han estat tres. Cada una de les peces està formada per mil paraules que equival a entre una i tres notícies. Els dies examinats han estat diversos: el 8, 12, 13, 14, 15 i 16 de juliol.

La transcripció de totes les notícies analitzades es troba a l'Annex d'aquest estudi.

Ràdio

Catalunya Ràdio

Catalunya Ràdio és una emissora de ràdio pública catalana, propietat de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) de la Generalitat de Catalunya. *Catalunya Ràdio* emet des de l'any 1983 amb una programació d'abast general. A l'actualitat és l'emissora en català amb major audiència, tot i que no va ser la primera a emetre en aquesta llengua (abans ja emetia regularment *Ràdio 4*, de *Ràdio Nacional d'Espanya*).

Per a dur a terme l'anàlisi, s'ha examinat tres peces de cinc minuts emeses a *Catalunya Ràdio* dins l'informatiu migdia de les 14:00 hores del dia 21 juny editat i presentat per Francesc Soler.

Rac 1

RAC 1 és una emissora de ràdio privada en català. Va començar les emissions l'1 de maig de 2000, sent la primera cadena de ràdio privada, després de la desapareguda *Cadena 13*, a emetre 24 hores al dia íntegrament en català, en format de ràdio generalista. L'emissora és gestionada per Ràdio Associació de Catalunya i la major part de les accions pertanyen al Grup Godó.

Les peces analitzades han estat de *La nit de Rac1* del dia 20 juny. S'han examinat tres peces de cinc minuts cada una, de l'informatiu del vespre de les 21:00 hores, que edita i presenta Rafael Ribot.

COM Ràdio

COM Ràdio és una cadena pública de ràdio creada el 1995 com una agrupació d'emissores municipals catalanes impulsada per la Diputació de Barcelona i gestionada pel Consorci de Comunicació Local. Actualment agrupa prop d'un centenar d'emissores consorciades.

Les peces analitzades són del 23 de juny, del dia de la revetlla de St. Joan. S'han analitzat tres peces de cinc minuts cada una de l'informatiu migdia de les 14:00 hores presentat per Esther Sastre.

Televisió

TVE

Televisión Española (TVE), fundada el 28 d'octubre de 1956 durant el govern del general Francisco Franco, forma part de l'ens públic espanyol Radiotelevisió Espanyola (RTVE), que engloba tant *Televisión Española* com *Radio Nacional de España*. Però va començar més endavant les seves desconexions en llengua catalana.

Les peces analitzades formen part dels informatius en català que s'emeten a les 14 hores en desconexió nacional a *TVE*. Es tracta d'un informatiu presentat per Montse Tejera als cap de setmana i per Oriol Nolis entre setmana. S'ha examinat tres peces de cinc minuts cada una dels dies 21, 22 i 23 de juny.

TV3

TV3 és el primer canal de la televisió pública catalana pertanyent a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA). Les seves emissions van començar de manera experimental el 10 de setembre del 1983, i de manera regular el 16 de gener del 1984. Aquestes van ser de caràcter al·legal, ja que no hi havia cap normativa que regulés les televisions de caràcter autonòmic. Va ser la segona cadena autonòmica a emetre a l'Estat espanyol després de la basca *ETB*.

Les peces analitzades són de tres peces de cinc minuts dels diferents *Telenotícies*: la primera peça és del *TN Migdia* de les 14:30 hores del dia 19 juny presentat per Xavi Coral i Núria Soler, la segona peça és del *TN Vespre* de les 21:00 hores del dia 20 de juny que presenten Ramón Pellicer i Raquel Sans, i per últim, la tercera peça és del *TN Cap de setmana* del migdia que es va emetre a les 14:30 hores el dia 21 de juny presentat per Agnès Marquès i Joan Carles Peris.

8tv

8tv és un canal de televisió privat de Catalunya. És bilingüe (castellà i català) i emet les 24 hores del dia en obert amb una programació generalista, basada en l'entreteniment i adreçada al públic familiar català. *8tv*, que pertany al Grupo Godó, va ser creada l'any 2001, i fins al 27 de febrer del 2006 la marca ha estat *City TV*, després va ser *Td8* i finalment *8tv*. *8tv* s'ha convertit en la primera cadena privada de Catalunya.

Les peces analitzades han estat tres de cinc minuts dels informatius de *8tv* anomenat *Notícies 8*. S'emet a les 20:30 hores i és presentat per Elisabet Cortiles entre setmana, i per Mar Poyato els cap de setmana. S'ha examinat peces dels dies: 14, 15 i 16 de juny.

5. Resultats

5.1. Resultats de la premsa

L'AVUI

En l'anàlisi de les dues primeres peces de *L'Avui*, cap paraula ha incomplert l'estàndard, per la qual cosa el resultat ha estat d'un 100% de compliment. Mentre que en la tercera peça analitzada només una paraula no s'adequa a l'estàndard, resultant un 90%. La paraula que no compleix amb l'estàndard és "epiteli", ja que es tracta d'un terme massa especialitzat i, per tant, no forma part de vocabulari estàndard.

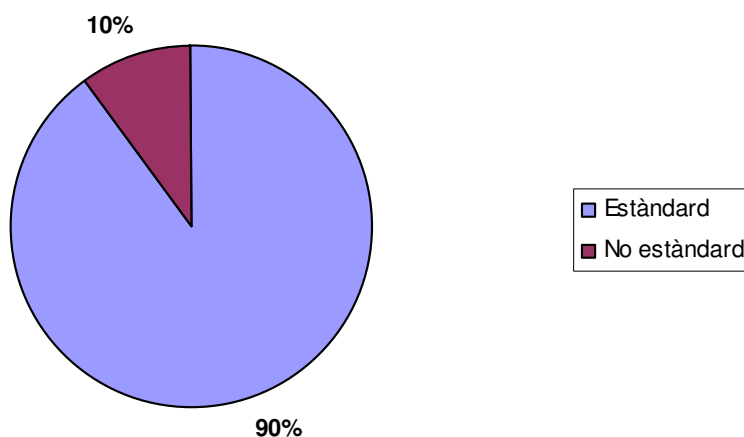
Fent el promig entre els resultats de les anàlisis de les tres peces, el resultat final mostra que *L'Avui* compleix amb l'estàndard en un 97% (veure figura 1).

L'Avui

1 ^a peça	100%
2 ^a peça	100%
3 ^a peça	90%

Estàndard	97%
No estàndard	3%

Figura 1. Promig de *L'Avui*

EL PERIÓDICO

En l'anàlisi de la primera peça de *El Periódico*, s'ha trobat una equivocació ja que han utilitzat "estupa", un terme que no existeix. Segurament pel context (la reconstrucció de cabanyes), i la semblança al terme equivocat, el redactor de la notícia volia dir "estopa". L'estopa es un drap teixit amb filaments de lli o de cànem. Així doncs, en aquesta primera peça hi ha un error, per la qual cosa s'adequa al català estàndard en un 90%.

Pel que respecte a l'anàlisi de la segona peça, s'han observat dues paraules que no compleixen amb l'estàndard. Per una banda hi ha "apòcrifs", un terme culte- literari que significa en llenguatge estàndard "no autèntic o fingit". I per altre costat, hi ha la paraula "miristes", que el lector no entén ja que no està explicat. És un terme molt específic que vol dir "aquells que pertanyen a un grup d'argentins". En aquesta peça doncs, hi ha dues paraules que no s'adeqüen amb l'estàndard, de forma que el compleix en un 80%.

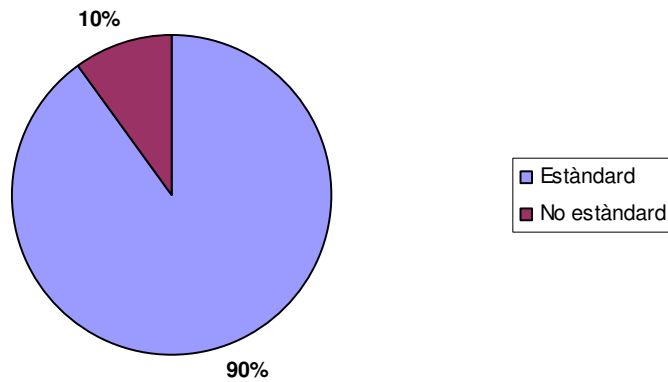
I finalment, pel que fa a la tercera peça no s'hi ha trobat cap incorrecció, de manera que compleix amb l'estàndard en un 100%.

En conclusió, el promig de les tres peces del *El Periódico* dona un resultat de català estàndard d'un 90% (veure figura 2).

El Periódico

1 ^a peça	90%
2 ^a peça	80%
3 ^a peça	100%
Estàndard	90%
No estàndard	10%

Figura 2. Promig de *El Periódico*

EL PUNT

En l'anàlisi d'*El Punt* s'hi pot observar com en la primera peça no s'ha trobat cap paraula que no compleix amb el català estàndard; per tant s'hi adequa en un 100%.

Pel que fa a la segona peça, s'hi ha detectat un error de concordança de gènere. S'ha escrit "obligat" i hauria de ser "obligada", perquè fa referència a "la planta d'una fàbrica". Així que aquesta peça compleix el català estàndard en un 90%.

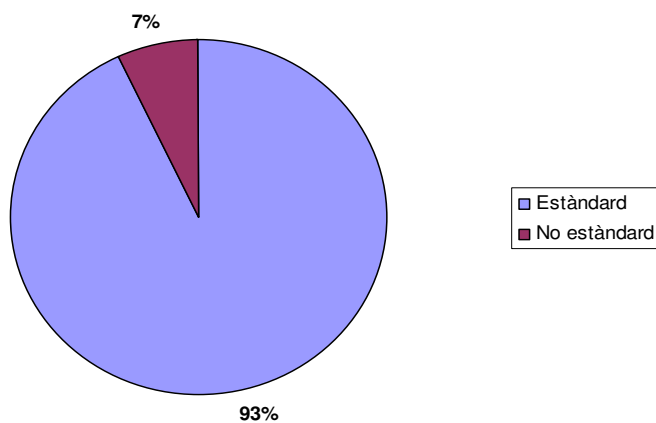
I per últim, a la tercera peça analitzada, s'hi ha trobat una paraula que no compleix amb l'estàndard. Es tracta de la utilització del terme especialitzat "miocardi". El problema és que la majoria de lectors no són metges i no saben que "miocardi" es un "infart agut". Així que com que s'ha utilitzat aquesta paraula no- estàndard, la peça compleix amb el català estàndard en un 90%.

En conclusió, fet el promig dels resultats de l'anàlisi de les tres peces, en general *El Punt* compleix amb l'estàndard en un 93% (veure figura 3).

El Punt

1 ^a peça	100%
2 ^a peça	90%
3 ^a peça	90%
Estàndard	93%
No estàndard	7%

Figura 3. Promig de *El Punt*

En observar, doncs, les dades obtingudes dels diferents diaris, els resultats de la premsa escrita són els següents: *L'Avui* compleix amb un 97% amb el català estàndard, *El Punt* amb un 93% i el *Periódico* amb un 90% (veure figura 4).

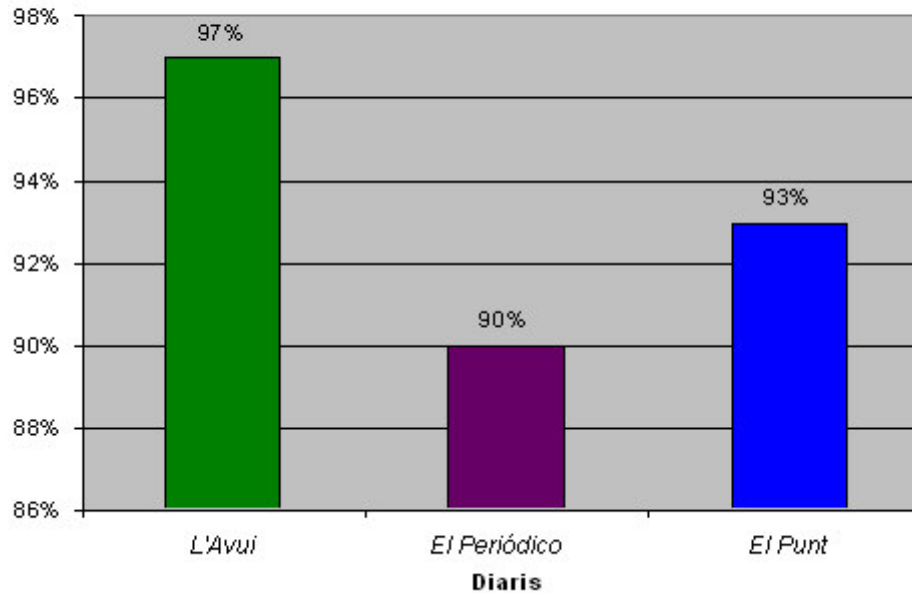
Total de premsa escrita

L'Avui 97%

El Periódico 90%

El Punt 93%

Figura 4. Promig Premsa Escrita

5.2. Resultats de la Ràdio

CATALUNYA RÀDIO

Pel que fa a la primera peça de l'anàlisi de *Catalunya Ràdio*, s'hi ha trobat una paraula que no s'adequa a l'estàndard oral degut a la mala pronunciació, ja que a l'hora de dir "centre", la locutora pronuncia c[ɛ]ntre i no c[e]ntre, amb la "e" tancada com hauria de ser. Així doncs, aquesta peça compleix amb el català estàndard en un 90%.

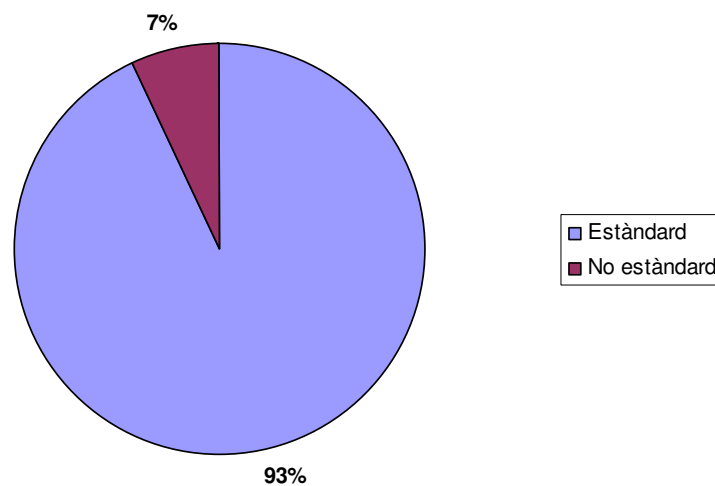
Pel que respecte a la segona peça, no hi ha cap paraula que no compleixi amb l'estàndard, de forma que s'adequa a l'estàndard en un 100%.

I finalment, la tercera peça analitzada té un error degut a la mala concordança de gènere, ja que diu "diversos fonts" en comptes de "diverses fonts" com hauria d'ésser. Així que aquesta última peça només té una paraula que no compleix amb el català estàndard, per la qual cosa, si fem el càlcul corresponent, $1 \times 10\% = 10\%$, aquesta peça s'adequa al català estàndard en un 90%.

En conclusió, *Catalunya Ràdio*, si es mira el promig, es tracta d'una mitjà que compleix el català estàndard amb un 93 %. (Veure figura 5)

<i>Catalunya Ràdio</i>	
1 ^a peça	90%
2 ^a peça	100%
3 ^a peça	90%
Estàndard	93%
No estàndard	7%

Figura 5. Promig de *Catalunya Ràdio*

RAC 1

Pel que fa a l'anàlisi de la primera peça de *Rac1*, no s'ha trobat cap paraula que incompleixi l'estàndard, de forma que s'hi adequa en un 100%.

A la segona peça, hi ha dues paraules que no compleixen amb l'estàndard oral, ja que s'hi ha trobat problemes de pronunciació. En el terme "vigilància", la col·laboradora ha dit "vi[x]ilància", i en la paraula "record", s'ha dit "rec[u]rt". Per tant, tenint en compte els dos errors, aquesta peça compleix amb el català estàndard en un 80%.

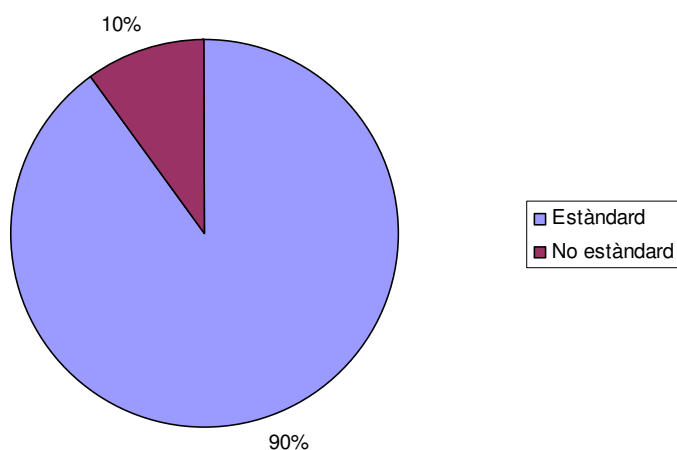
I per últim, pel que fa a la tercera peça, també hi ha hagut un problema de pronunciació. L'error ha estat a l'hora de dir la "e", ja que s'hauria d'haver pronunciat

oberta, però degut al seu dialecte la locutora ha tancat la “e” de la paraula “tren”: tr[é]n. Així que aquesta última peça compleix amb el català estàndard en un 90%.

En conclusió, si es calcula el promig del resultats de totes les peces examinades de *Rac 1*, aquesta ràdio compleix el català estàndard en un 90% (veure figura 6).

<i>Rac 1</i>	
1 ^a peça	100%
2 ^a peça	80%
3 ^a peça	90%
Estàndard	90%
No estàndard	10%

Figura 6. Promig de *Rac1*

COM Ràdio

A la primera peça de l'anàlisi de *COM Ràdio*, s'han observat dos incompliments de l'estàndard. Per una banda, el locutor pronuncia incorrectament la paraula “especialista” i diu equivocadament “espe[z]jalista”. I per altra, hi ha un error de vocabulari, ja que s'utilitza el castellanisme “com no”. Aquesta primera peça, doncs, s'adequa al català estàndard en un 80%.

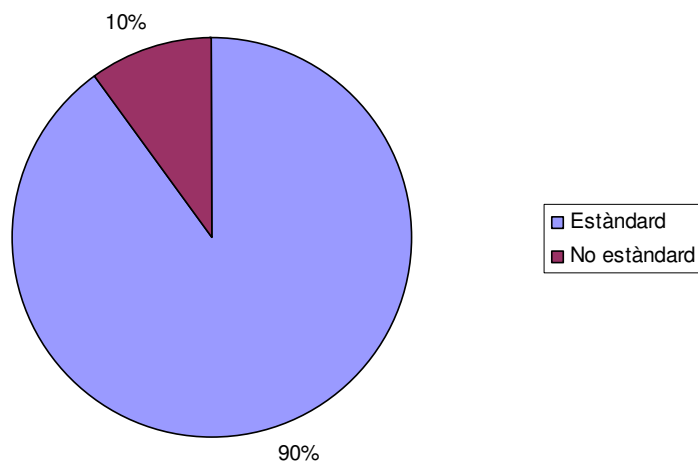
Pel que respecte a la segona peça, no hi ha cap paraula que no compleix amb l'estàndard, així que aquesta peça és estàndard al 100%.

I per últim, en l'anàlisi de la tercera peça, s'han detectat un incompliment de l'estàndard oral. Consisteix en la mala pronunciació de la paraula "coca", ja que el locutor ha dit "c[ò]ca". Com s'ha vist doncs, aquesta peça s'adequa al català estàndard en un 90%.

En conclusió, al dur a terme el promig dels resultats de les tres peces, queda patent que *Com Ràdio* compleix amb el català estàndard en un 90% (veure figura 7).

<i>COM Ràdio</i>	
1 ^a peça	80%
2 ^a peça	100%
3 ^a peça	90%
Estàndard	90%
No estàndard	10%

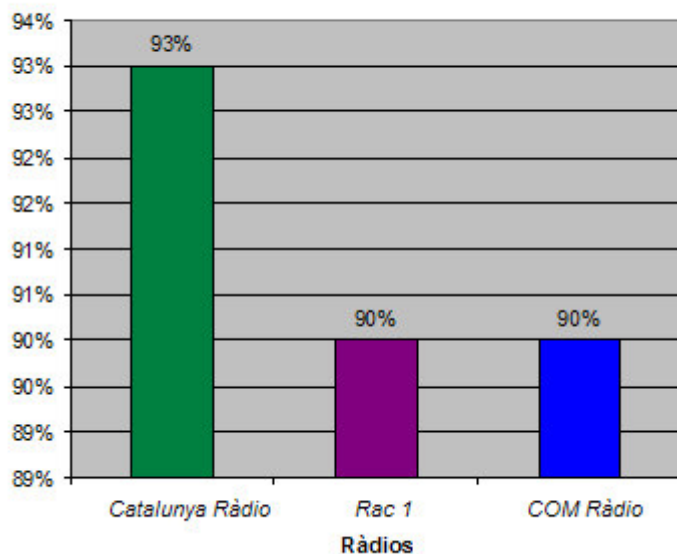
Figura 7. Promig de *Com Ràdio*

Així doncs, si s'observen les dades obtingudes, es pot afirmar que *Catalunya Ràdio* compleix amb el català estàndard en un 93%, i *Rac 1* i *COM Ràdio* amb un 90% (veure figura 8).

Total de ràdio	
<i>Cat Ràdio</i>	93%
<i>Rac 1</i>	90%
<i>COM Ràdio</i>	90%

Figura 8. Total de la Ràdio

5.3. Resultats de la Televisió

TVE

Pel que fa a l'anàlisi de la primera peça de TVE, s'han trobat dues paraules que no s'adeqüen a l'estàndard oral. Per un costat hi ha un error en la pronunciació de l'expressió "tenir en compte", ja que no ho ha dit correctament i ha pronunciat "conta"; i per l'altre, a l'hora de dir la paraula "tens", provinent de "tensió", ha pronunciat la "e" tancada: "t[é]ns". Aquesta peça, doncs, compleix amb el català estàndard en un 80%.

En l'anàlisi de la segona peça, s'han detectat tres errors de pronunciació que no s'adeqüen al català estàndard. Aquestes són: la pronunciació de l'expressió "en general", que no ho ha remarcat bé i ha dit "amb general"; el moment en què ha dit "coranta", referint-se al número "quaranta"; i per últim, s'ha dit incorrectament "el qu[é] té", quan s'hauria d'haver dit "el qu[e] té", pronunciant la "e" de forma neutra i no tancada. Així que, com que en aquesta peça hi ha tres paraules errònies, la peça compleix amb el català estàndard en un 70%.

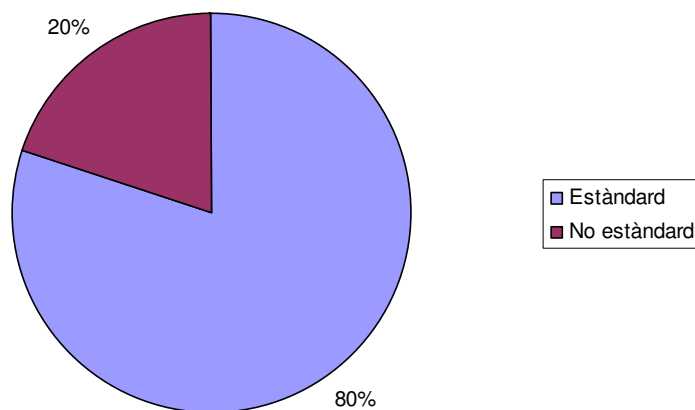
Finalment, en l'anàlisi de la tercera peça, s'hi ha trobat un error de pronunciació, ja que a la presentadora se li ha escapat el dialecte tarragoní, i ha dit "act[é]", referint-

se a una “actuació”, i ha marcat la “e” final molt tancada, quan s’hauria d’haver pronunciat d’una forma neutra. Així que aquesta peça només té una paraula que no compleix amb l’estàndard, per la qual cosa s’adequa al català estàndard en un 90%.

Si es calcula el promig corresponent dels resultats de les tres peces que conformen l’anàlisi aquest mitjà, es pot concloure que *TVE* compleix el català estàndard en un 80% (veure figura 9).

<i>TVE</i>	
1 ^a peça	80%
2 ^a peça	70%
3 ^a peça	90%
Estàndard	80%
No estàndard	20%

Figura 9. Promig de *TVE*

TV3

En la primera peça i segona peça analitzada de *TV3*, s’ha observat que no hi ha cap paraula que no compleixi amb l’estàndard, per la qual cosa, s’adeqüen al català estàndard en un 100%.

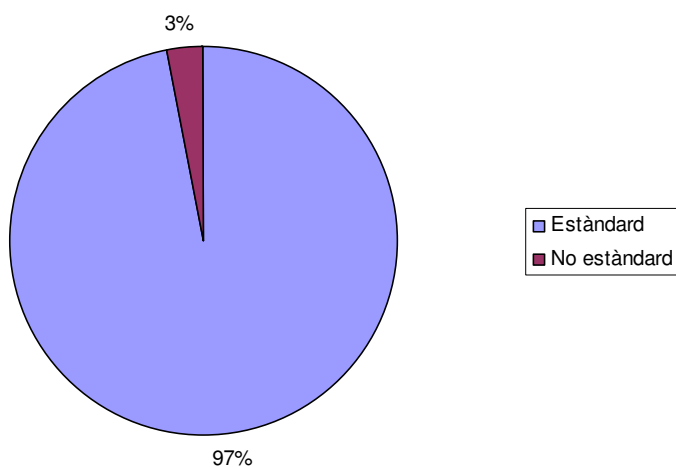
I pel que fa a la tercera peça, s'hi ha trobat un error. La periodista, tot i que té un deix valencià, l'intenta dissimular, i només comet un error en la forma en què pronuncia "ma[x]oria". Per tant, aquesta peça compleix amb el català estàndard en un 90%.

Així doncs, si es calcula el promig dels resultats obtinguts en les tres peces, es pot observar com *TV3* compleix amb el català estàndard en un 97% (veure figura 10).

TV3

1 ^a peça	100%
2 ^a peça	100%
3 ^a peça	90%
Estàndard	97%
No estàndard	3%

Figura 10. Promig de *TV3*

8TV

En la primera peça de *8TV* s'ha detectat una paraula que no es considera estàndard per un problema de pronunciació a la paraula "espera", ja que la presentadora diu esp[ɛ]ra, quan hauria de dir "esp[é]ra" amb "e" tancada. De forma que aquesta peça compleix amb el català estàndard en un 90%.

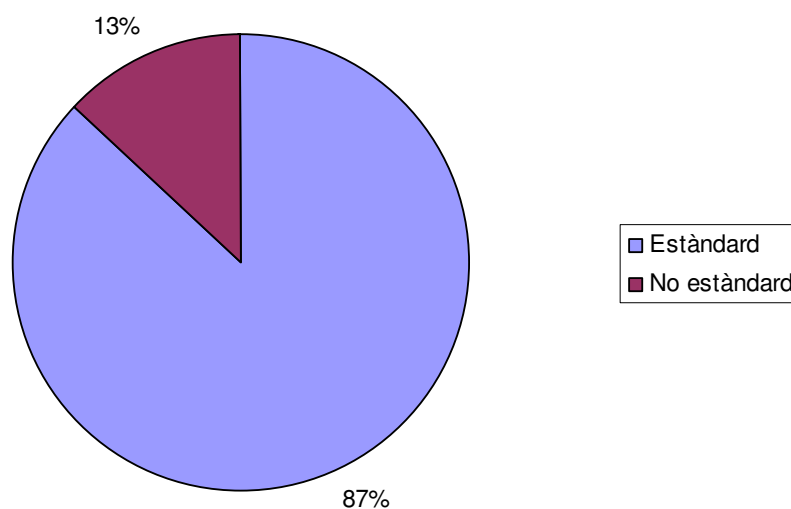
Quant a la segona peça, s'ha trobat un error de pronunciació per part de la presentadora, ja que diu "esqu[é]na" quan hauria de dir "equ[ç]na". Així doncs, aquesta peça compleix amb el català estàndard en un 90%.

I per últim, si s'analitza la tercera peça, s'hi poden observar dues paraules que no s'adeqüen al català estàndard. Es tracta de dos errors de pronunciació: per un costat, la "e" del "qu[é]" que hauria de ser neutra dins la frase "el que passa a Espanya"; i per l'altre, ha dit "doscentes" quan hauria d'haver dit "duescentes". Així que aquesta peça s'adequa al català estàndard en un 80%.

Si es calcula el promig dels resultats de les tres peces analitzades, es confirma que *8TV* compleix el català estàndard amb un 87% (veure figura 11).

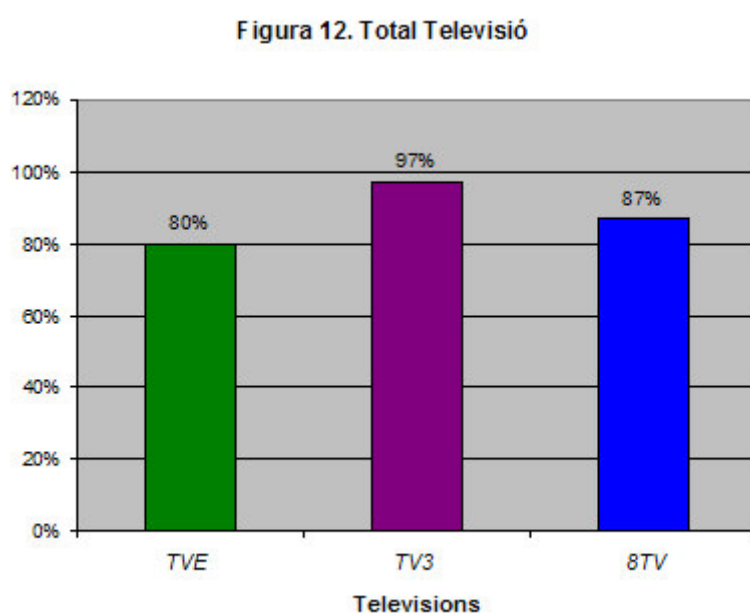
<i>8TV</i>	
1 ^a peça	90%
2 ^a peça	90%
3 ^a peça	80%
Estàndard	87%
No estàndard	13%

Figura 11. Promig de *8tv*

Un cop observades les dades obtingudes del mitjà televisiu, es pot afirmar que *TV3* compleix en un 97% amb el català estàndard, *8TV* amb un 87% i *TVE* amb un 80% (veure figura 12).

Total de Televisió	
TVE	80%
TV3	97%
8TV	87%

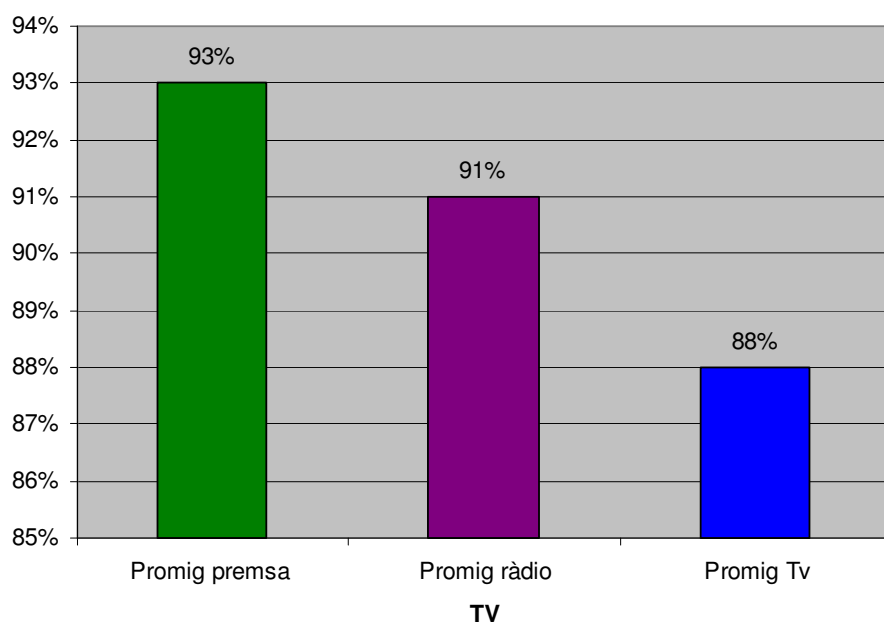
5.4. Resultats totals

En general, els resultats obtinguts han estat els següents (veure figura 13):

Promig de la premsa escrita	93%
Promig de la ràdio	91%
Promig de la televisió	88%

Així que es pot observar com la premsa escrita és la que més s'ajusta a l'estàndard amb un 93%, seguida de la ràdio amb un 91% i de la televisió amb un 88%.

Figura 13. Total tots els mitjans

Finalment, i com a darrer resultat global, es presenta el promig de català estàndard de tots els mitjans de comunicació en llengua catalana. Aquest valor extret de la premsa escrita, la ràdio i la televisió és del 90,6%, per sobre del 80% considerat com a valor límit de qualitat.

6. Discussió

L'estudi i anàlisi del català estàndard als mitjans de comunicació és un tema poc documentat i això, ha dificultat, en certa manera, aquesta investigació; amb tot, s'ha aconseguit trobar la suficient informació per a dur a terme el treball i proposar un nou punt de vista a l'hora de valorar la presència del català estàndard als mitjans audiovisuals. En aquest sentit, la intenció del treball ha estat, per una part, proporcionar aquesta informació rellevant sobre el tema que ens ocupa i, per altra, elaborar i proposar una nova eina d'avaluació del català estàndard a diferents àmbits.

Respecte a la informació existent al món lingüístic, cal dir que hi ha una àmplia diversificació d'opinions i definicions sobre l'estàndard. És per aquest motiu que s'han volgut exposar tots els punts de vista. Aquesta dificultat per trobar una unificació en el moment de definir-lo s'ha intentat resoldre dins aquest treball de camp, creant una definició conjunta que ha englobat les característiques principals de cada una de les definicions formulades pels diferents experts que han escrit sobre el tema.

Aquesta definició pròpia de català estàndard que s'ha utilitzat per a realitzar l'estudi, ha estat, reescrivint-la de nou, la següent: "S'entén per català estàndard, aquella llengua comuna que permet als parlants d'una comunitat entendre's millor, partint d'un model de referència neutre, que elimina les diferències dialectals, les formes vulgars, així com els usos científicotècnics i cultes; i que s'identifica amb l'ús correcte d'una llengua, en aquest cas, amb l'ús correcte del català". Pretén, doncs, aquesta nova definició proposada, fruit de la conjunció de les dues anteriors, redefinir el català estàndard com aquella llengua que vol fer-se entendre per tots els usuaris de la mateixa, i que refusa els errors i la influència d'altres llengües veïnes.

Aquesta redefinició ha servit i ha de ser útil en el futur per a tenir més clar quins podrien ser els possibles indicadors per avaluar-la. El repte i la tasca d'aquest treball ha estat, doncs, aconseguir demostrar el compliment o no d'aquests indicadors als mitjans audiovisuals per veure amb quin grau d'intensitat, aquests, empraven el català estàndard. A més, s'ha cregut que, avaluar periòdicament aquests indicadors al llarg del temps i en diferents mitjans, és bon punt de partida per a propers treballs, ja que engloba els trets bàsics de les diferents definicions formulades fins avui. Es pot entendre, però, que hi hagi experts que no hi estiguin d'acord, ja que en aquesta

definició s'ha considerat que els dialectes no formen part del català estàndard, quan molts experts consideren que hauria de ser el contrari ja que és, aleshores, quan el català esdevé més plural. Ara bé, s'ha cregut que si l'objectiu principal és que tothom s'entengui, cal utilitzar un català neutre que no es decanti d'una forma exagerada per cap dialecte concret. En aquest treball s'ha estat molt estricte en el moment d'analitzar els mitjans, i si hi havia trets dialectals, sobretot en la pronunciació, s'ha considerat com a incompliment del català estàndard. Amb tot, però, per a propers treballs d'investigació i de cara a una evolució més activa i dinàmica de la llengua, seria desitjable, i s'hauria de ser més flexible en aquest tema donant per vàlid alguns trets dialectals, en el cas de que siguin fàcils d'entendre per a qualsevol català de la comunitat catalanoparlant (per exemple, acceptar les "e" tancades perquè la paraula s'entén igual, però no "uís"—esternut, en mallorquí-).

Una altra dificultat amb què ens hem trobat ha estat la metodologia per analitzar el llenguatge estàndard. A partir de la recerca de la documentació emprada, no s'han trobat eines lingüístiques científiques divulgades i provades que permetin mesurar l'anomenat català estàndard. Per aquest motiu, per poder assolir els objectius plantejats descrits, ha calgut crear una forma pròpia d'anàlisi dels mitjans, basada en aquests indicadors i traduir-la en uns resultats en forma de percentatges. Aquesta metodologia pròpia i específica de mesura no pretén ser una fórmula universal, sinó una més d'aquelles que en un futur es poden crear, fins i tot, més vàlides i útils que la descrita.

La creació de només dos indicadors principals, els de la llengua comuna i els de l'ús correcte del català amb els seus subgrups més específics, ha de permetre una anàlisi més ràpida, òptima i fàcil dels textos avaluats. Tanmateix, aquesta simplicitat dels mateixos, deixa oberta la porta per a què futurs indicadors no plantejats en l'actualitat es puguin incloure amb un o altre dels principals, ja que són prou genèrics i amplis perquè els puguin englobar. Els dos indicadors, redactats de forma genèrica però clara i entenedora per a tothom, facilita una anàlisi fiable dels textos escrits i orals, per qualsevol professional o persona interessada en el tema lingüístic; com a resultat d'aquests indicadors, doncs, les expressions no comunes i els errors del llenguatge han de fer intuir i concloure quin nivell de català estàndard hi ha en els textos que es llegeixen o s'escolten a qualsevol mitjà.

Un cop decidits els indicadors, un dels problemes metodològics del treball pot haver estat també, l'opinió i les recomanacions d'algun dels experts consultats. En el cas dels lingüistes de *Catalunya Ràdio* i de *TV3*, per exemple, aquests s'han decantat

per aquells indicadors que ells utilitzen en el seu mitjà diàriament, passant-ne per alt d'altres, que no utilitzen en la seva feina quotidiana. Per tot això, per a resoldre aquest possible biaix, s'ha volgut buscar d'altres autoritats dins aquest àmbit, que siguin independents als mitjans, però que alhora els coneguin prou bé i sàpiguen, des d'una independència intel·lectual demostrada, de què s'està parlant.

Dins l'àmbit de la mesura dels indicadors s'ha de dir, també, que mostrar els resultats en percentatges i circumscriure l'anàlisi d'una llengua a un número, a primer com d'ull, pot semblar massa matemàtic, simplista o cartesià, però s'ha cregut que és una forma senzilla i adequada que pot ajudar a entendre millor el nivell de català estàndard en els mitjans analitzats i veure més clarament quins han estat els resultats obtinguts. Des d'aquest punt de vista, també s'analitzen matemàticament, les vendes de diaris, la quantitat d'audiència d'un programa audiovisual o els pressupostos destinats a la cultura d'un país, per exemple. En el fons, qualsevol sistema de mesura que informi d'un nivell determinat de quantitat o qualitat, ha de ser benvingut i valorat com una aportació més al coneixement d'una temàtica concreta.

Pel que fa al nivell desitjable dels indicadors, cal destacar un aspecte fonamental en l'avaluació d'aquests. Cal veure i definir què significa un percentatge resultant de presència de català estàndard en un mitjà qualsevol. Aquest número concret és com preguntar-se quin percentatge és el límit o el que en anglès es coneix com a "goal standard" desitjable per dir que la llengua és ben emprada. A l'escola, tenim molt clar que per a donar per aprovat a un examen, es considera que un cinc és vàlid o, el que és el mateix, que un 50% de l'examen està ben fet; però en aquest cas, i en la majoria d'àrees de coneixement que utilitzen indicadors, el límit no es conforma a complir la meitat, sinó que es troba entre el 70 i el 90%, depenent dels camps i àrees de coneixement analitzades. En aquest treball, i seguint el promig descrit, s'ha considerat que un límit del 80% és el correcte i adequat.

Finalment, ja passant a discutir els resultats obtinguts, queda clar que la premsa escrita és la que ha tingut uns percentatges més elevats i, per tant, és la que més utilitza la llengua estàndard amb un 93% d'idoneïtat, respecte a la resta de mitjans. I un cop instaurat aquest límit, nivell o propi "goal standard", s'observa que els resultats obtinguts continuen essent positius, ja que la majoria de percentatges es troben per damunt del 80%. Es pot reafirmar que la premsa, amb valors al voltant del 90%, és el mitjà, a diferència de la ràdio i de la televisió, que més s'ajusta al nivell desitjat o estàndard. Però dins d'aquest mitjà, s'ha de destacar el quasi 100% de

L'Avui, amb un 97%, que es justificaria perquè *L'Avui* és un dels diaris més antics escrit amb català. Amb tot, cal també destacar el 93% i el 90% respectivament, obtinguts per *El Punt* i *El periódico*, ja que, per exemple, aquest últim, malgrat ser una traducció, es realitza d'una forma molt acurada per un equip de lingüistes competents.

Aquest triomf de la premsa per damunt dels altres mitjans s'entén clarament, ja que en l'àmbit escrit hi ha la possibilitat de revisar tots els cops que es desitgi allò que s'ha escrit. En canvi, a la ràdio i la televisió mana l'espontaneïtat i només hi ha una oportunitat per a la pronunciació, ja que el temps va passant i és limitat dins un informatiu. I d'altra banda, el fet que l'oral sigui més deficient que l'escrit és degut, com ja s'ha vist a la part teòrica, al seu difícil desenvolupament històric per les contínues i intenses prohibicions rebudes; així, a la clandestinitat tothom podia escriure i publicar llibres i pamflets, és a dir, el llenguatge escrit continuava el seu procés, mentre que l'oral quedava tallat per les repressions de la història llunyana i més recent, reclòs en l'àmbit purament familiar, el que el feia tendir cap a un llenguatge més col·loquial, i per tant, no tan normatiu.

Englobant els tres mitjans i obtenint el promig descrit del 90,6% de presència del català estàndard, el resultat permet disposar d'una anàlisi i valoració amb uns nivells alts de qualitat que poden ajudar a comparar el català estàndard amb d'altres llengües. Aquest exercici comparatiu, constant i periòdic, ha de mantenir enceses les alertes sobre la salut del propi idioma i poder respondre als reptes que es plantegen en l'àmbit lingüístic.

En definitiva, el català estàndard és un llenguatge clau i fonamental que caldria desenvolupar de manera més activa i sistemàtica. La seva diversificació de conceptes i definicions, la manca d'uniformitat, d'indicadors i de pautes estàndards demana una metodologia més elaborada i científica, a partir de la creació d'uns indicadors aprovats, consensuats, implantats i revisats per aquells que, a partir de la seva tasca de treball amb el llenguatge, han de conservar i fer avançar el català estàndard cap a unes fites determinants i excel·lents.

L'objectiu d'aquest treball ha estat, doncs, obrir una nova línia d'anàlisi i de coneixement que ha permès saber el grau de català estàndard dels mitjans, i respondre afirmativament la hipòtesi del treball, on es confirma que els mitjans de comunicació en llengua catalana utilitzen, amb uns nivells alts i adequats, el català estàndard. De totes formes, malgrat la significació i l'adequació de la mostra, si

s'hagués utilitzat un nombre més elevat de paraules i minuts en cada una de les peces aquests resultats quedarien potenciats. Alhora, cal dir, que només s'han analitzat aquests mitjans, quan es podrien haver investigat molts d'altres com les revistes, les pàgines web, la publicitat, el cinema... Però s'ha considerat que són formats més personals i "menys oficials", per això no s'ha entrat en la seva anàlisi, tot i que pot ser un camp d'investigació futur.

Conclusió

L'estudi i anàlisi del català estàndard als mitjans de comunicació és un tema poc documentat, amb una àmplia diversificació d'opinions i definicions sobre l'estàndard, que ha obligat a formular una definició conjunta, englobant els aspectes de "llengua comuna neutra" i "l'ús correcte del català".

L'anàlisi lingüística, basada en indicadors mesurables, lògics, vàlids i consensuats, ajuda i ha de permetre una avaluació més ràpida, òptima i fàcil dels mitjans de comunicació. Tanmateix, l'avaluació d'aquests indicadors, definint un barem de qualitat al voltant del 80%, permet establir uns nivells de referència òptims i comparables per qualificar el català estàndard i d'altres idiomes als mitjans.

Per tipus de mitjà i per ordre de compliment del nivell més òptim de l'estàndard destaca, en primer lloc, la premsa escrita perquè és un mitjà que permet la correcció i revisió i, sobretot, la redactada originàriament en català; seguida de la ràdio i, finalment, de la televisió, donades les característiques d'espontaneïtat que ambdues reflecteixen.

Els mitjans de comunicació escrits i orals en llengua catalana compleixen, global i majoritàriament, amb uns nivells alts i adequats bastant per sobre del percentatge límit de qualitat fixat, amb el català estàndard; i es respon així, afirmativament, a la hipòtesi plantejada en el treball, sempre tenint en compte que s'ha utilitzat una mostra parcial i limitada a les possibilitats i recursos de què disponia aquest estudi.

La proposta i realització d'aquest tipus d'estudis i investigacions pretenen donar resposta i adaptar-se als constants canvis lingüístics de la societat, disminuir la variabilitat i diversitat d'opinions entre la comunitat lingüística, promoure la discussió i la realització de més metodologies innovadores, estimular el consens sobre els possibles indicadors a proposar i, consegüentment, potenciar i dinamitzar la llengua catalana cap un ús més adequat i satisfactori.

Bibliografia

Fonts escrites

Fonts primàries

BIBILONI, GABRIEL: *Llengua Estàndard i variació lingüística* (1997). Barcelona: Ed. Contextos 3 i 4, 2004.

BRUGAROLAS, NÚRIA; CORTÉS, CARLES; FRANCÉS, MARIA JESÚS; IVORRA, LEANDRE; NEBOT, ROSA I STA.MARIA VIÇENT, J.: *Curs de llengua catalana de Nivell D*. Barcelona: Edicions Castellnou, 2001.

CROS, ANNA; SEGARRA, MILA; TORRENT, ANNA M.: *Llengua oral i escrita a la televisió*. Barcelona: Publicacions l'Abadia de Montserrat, 2000

GIFREU, J.: *La Potenciació de l'espai cultural i audiovisual català: estudi prospectiu i proposta de línies d'actuació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2003

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS: *Diccionari de la llengua catalana*, (DIEC2). Barcelona: Enciclopèdia Catalana i Edicions 62 amb la col·laboració de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Edicions Moll i Edicions 3i4, 1997

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS: *Proposta per un català estàndard oral de la llengua catalana. I Fonètica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1990

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS: *Proposta per un català estàndard oral de la llengua catalana. II Morfologia*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1992.

JULIÀ I MUNÉ, JOAN: *Llengua i Ràdio*. Barcelona: Publicacions l'Abadia de Montserrat, 2000

LAMUELA, XAVIER/ MURGADES, JOSEP. *Teoria de la llengua literària segons Fabra*. Barcelona: Quaderns Crema, 1984.

LÓPEZ DEL CASTILLO, LLUÍS: *Llengua i nivells de llenguatge*. Barcelona: Ed. Laia. Segona edició, 1984.

SOCIETAT CATALANA DE COMUNICACIÓ: *El català als mitjans de comunicació. Situació actual i perspectives*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2002.

TELEVISIÓ DE CATALUNYA: *El català a TV3: Llibre d'estil*. Barcelona: Edicions 62, 1995.

VALLVERDÚ, FRANCESC. *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*. Barcelona: Edicions 62, 2002.

Fonts secundàries

PLA, Josep: *Homenots*. Barcelona: Editorial Destino, 1970

Fonts on-line

www.encyclopedia.cat

www.esadir.cat

www.termcat.cat

Annex

PREMSA ANALITZADA: 3 grups de 1000 paraules (Entre 1 i 3 notícies aprox.)

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA

26/5/2008

Els 2,5 milions de damnificats pel cicló lluiten sense ajuda per reconstruir les seves cases

JUAN CAMPOS
DAEDAY

Tres setmanes després que el cicló Nargis arrasés el sud de Birmània, els afectats lluiten per reconstruir les seves cases i tornar a la normalitat, gairebé sense ningú que els ajudi (sense ajuda) i amb la por constant a una nova tempesta. Per tota la carretera que solca el delta del riu Irauadi, la zona més devastada pel cicló, famílies senceres treballen a preu fet carregant canyes de bambú, recollint fulles seques i apartant runa, mentre policies i militars juguen a cartes en els nombrosos punts de control.

Al pagar el peatge de 500 kyat (menys de mig dòlar) que costa agafar l'única via transitable de la regió, un funcionari entrega a cada automòbil una octavilla de color groc en què s'adverteix que està prohibit repartir menjar sense autorització. El camí és una infinitat de cares llanguides, sense esperança, que esperen davant les seves atrotinades cabanyes que algú els doni un cop de mà.

Per a molts, una senzilla estructura de bambú recolzada en alguns troncs i amb un sostre de fulles seques lligades amb joncs ara és la seva nova casa, que intenten apuntalar amb trossos d'uralita, cobrint amb plàstics els forats perquè no hi entri l'aigua de la pluja. En un dels plàstics, col·locat sobre els quatre pals d'una precària cabanya, es pot llegir "UNHCR", les sigles en anglès de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats.

No hi ha menjar, no hi ha res

Però com que la majoria de l'escassa ajuda humanitària que arriba a la regió va destinada als camps de desplaçats gestionats pel Govern, ells no reben res. "No hi ha menjar, no hi ha res, només tenim això", assegura un pagès de mitjana edat d'una de tantes petites aldees (poblacions, zones) escampades pel delta, on només és possible arribar caminant entre els arrossars destrossats pel *Nargis*.

En una altra aldea, més pròxima a la carretera, els seus habitants han optat per posar-se a arreglar **l'estupa (volia dir estopa)** caiguda d'un monestir abans que reconstruir les seves pròpies cabanyes, d'acord amb el fervor budista dels birmans, que creuen en la reencarnació en una vida millor si són virtuoses en l'actual. "La nostra religió ens salvarà, o ens tornarà a castigar", comenta Soe Thlin, de 27 anys, mentre esbossa un somriure tenyit del color carmí del bètel, un fruit sec de sabor agre que a manera de tabac masteguen els birmans i que fa que sembli que estiguin sagnant per la boca.

A mesura que s'avança per l'estret i polsegós camí, la devastació del cicló es fa cada vegada més evident, encara que tres setmanes després de la tragèdia, els

arbres arrencats d'arrel ja no obstaculitzen el pas. Els sostres que van volar amb la tempesta s'aprofiten en els poblats on van aterrar, i cap material es descarta, com les muntanyes de fang barrejat amb runa, que es fa servir com a farciment dels primitius fonaments d'algunes cases.

Arròs de pèssima qualitat

A la carretera principal, els conductors de les camionetes carregades amb sacs d'arròs i patates, la majoria sense distintiu de cap organització, es treuen uns diners extra portant passatgers que van asseguts sobre les caixes o agafats als costats del vehicle. Lluny, es veu alguna persona vagant pels arrossars buscant restes de cereal per ficar al seu sarró.

L'arròs que es va poder recol·lectar després del cicló és de pèssima qualitat perquè va estar submergit en el fang i té excessiva quantitat de sorra i sal. La seva ingesta té un valor nutritiu pràcticament nul, però en aquests moments és l'únic que tenen molts dels damnificats al delta, i els pagesos no saben si arribaran a temps per a la sembra que habitualment fan entre els mesos de maig i juny. "Ja hem perdut l'última collita, i és probable que no tinguem arròs en els pròxims sis mesos, si no ens donen llavors", assenyala U Nyae, el cap d'un dels poblats.

26/5/2008

Les contínues pluges sembren dubtes sobre el pla antisequera

ICV demanarà derogar el decret quan s'acabi el risc de desproveïment
El pronunciament per frenar el transvasament s'afegeix al de la ministra Espinosa

EL PERIÓDICO BARCELONA

L'aigua torna a caure amb força sobre bona part de Catalunya. En poques hores els volums de precipitació van superar ahir en nombrosos casos el mig centenar de litres per metre quadrat. Al mateix temps segueix creixent, lògicament, el cabal retingut als embassaments de les conques del Ter i del Llobregat, amb reserves que ja se situen en el 36,75%. A més, les previsions indiquen més pluges per a aquesta setmana. Davant d'una situació així, el debat sobre les mesures antisequera, amb el minitransvasament de l'Ebre inclòs, es reobre. El secretari general d'ICV, Jordi Guillot, va dir a Lleida que la seva formació reclamarà la derogació del decret quan desaparegui el risc de desproveïment de l'àrea metropolitana de Barcelona.

El responsable del partit al qual també pertany el conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar, va afegir, a l'Aplec del Cargol de Lleida, que aquesta anul·lació se sol·licitarà amb "totes les seves conseqüències", en referència a la norma estatal segons la qual d'aquí a poques setmanes s'ha de començar a construir la canonada que portarà l'aigua de l'Ebre fins a Barcelona.

Guillot va argumentar que el decret de sequera de la Generalitat estava justificat pel perill de falta de subministrament a Barcelona, un risc "que s'allunya gràcies a les últimes pluges". El dirigent ecosocialista va afirmar que "quan hi hagi aigua suficient no tindrà cap justificació seguir amb aquest decret".

Per ICV, el pas següent serà reclamar al Govern central "accions prioritàries sobre la nova cultura de l'aigua" que implicarien "polítiques d'estalvi i especialment la construcció de dessalinitzadores que evitin fer transvasaments en el futur", informa Mònica Borrell. En el pronunciament de Guillot no hi va haver xifres, com tampoc

n'hi ha ara per fixar els nivells d'emergència i restriccions després de la correcció del decret efectuada pel Govern arran de la *relliscada* d'anunciar que es podrien omplir piscines gràcies al temporal de llevant del 10 i 11 de maig. Aquesta inconcreció deixa moltes portes obertes, que s'obren més a mesura que les reserves hídriques són més grans.

28/5/2008

Xile aborda el procés més gran contra agents de Pinochet

Un jutge dicta una ordre de detenció de 98 repressors militars i civils
L'anomenada operació Colombo va encobrir l'assassinat de 119 opositors

ABEL GILBERT
BUENOS AIRES

Encobrir l'assassinat de 119 opositors polítics és un episodi atroç. Editar, per única vegada, un diari i una revista **apòcrifs (massa culte, seria millor dir "no autèntics")** per justificar-ho, supera el límit de la imaginació macabra d'un Estat. Això va ser el que va passar al Xile del general Augusto Pinochet i per aquest fet, conegut com operació Colombo, acaben de ser processats 33 anys després 98 exagents militars i civils de la DINA, la policia secreta que el coronel Manuel Contreras dirigia sota la tutela del dictador.

L'ordre de detenció dictada pel jutge Víctor Montiglio no deixava ahir de ser celebrada en un país on ja han estat condemnats o processats uns 650 repressors. Però aquesta última mesura estableix, pel seu abast, una nova fita. El que va passar aquell 23 de juliol del 1975 encara colpeix la memòria. La premsa tolerada pel règim militar va amplificar en el seu moment la notícia fal·laç "El MIR Moviment d'Esquerra Revolucionària assassina 60 dels seus homes a l'exterior", va assegurar *La Tercera* sobre un fet que suposadament va tenir lloc a l'Argentina. "Exterminen com rates els **miristes (que vol dir "aquells qe pertanyen a un grup concret argentí, però el lector no ho sap")**", va dir *La Segunda*. Els diaris van publicar al seu torn la llista de morts. Una llista similar havia estat enviada als tribunals pels advocats de les 119 persones. I, amb els noms, es va adjuntar una completa informació del moment i les circumstàncies en què els opositors van ser segrestats. Molts havien estat reconeguts a les presons secretes.

Invenció

Les *fonts* que van permetre a la DINA construir aquesta ficció van ser el diari *Novo O'Dia de Curitiba*, del Brasil, i la revista *Lea*, de Buenos Aires. El primer va informar sobre la mort en "enfrentaments amb forces del Govern argentí" de 59 militants del MIR. Des de la capital argentina es va donar compte de les altres 60 "morts d'extremistes" perpetrades "pels seus propis companys de lluita". La certesa de l'oposició que tot havia estat un muntatge es va acabar de confirmar a mitjans dels anys 80. Va ser la periodista i escriptora Mónica González qui va descobrir que la mateixa DINA va negociar la reaparició d'*O'Dia* --un diari que havia deixat d'existir-- només als efectes de publicar l'article escrit de pròpia mà pels mateixos homes de Contreras. El que va passar amb *Lea* és, a més a més, un dels primers casos de col·laboració entre les forces repressives de Xile i l'Argentina. La tirada de 20.000 exemplars de la revista va anar a càrrec del Ministeri de Benestar Social, que era dirigit per José López Rega, el cap de l'Aliança Anticomunista Argentina (Triple A). Ni *O'Dia* ni *Lea* van tornar a sortir al carrer després d'aquest número. Tampoc tornaran al carrer els autors de l'operació Colombo.

28/5/2008

Molina i Tresserras desencallen els 'papers de Salamanca'

La comissió mixta aprovarà al juny la còpia dels lligalls de persones i entitats

JOSE RICO
BARCELONA

Al començament de la legislatura, els presidents José Luis Rodríguez Zapatero i José Montilla es van marcar com a repte per abans de l'estiu que l'eterna qüestió dels *papers de Salamanca* passés definitivament a la història amb la devolució a Catalunya de la documentació que encara dorm a l'arxiu de Salamanca. El ministre de Cultura, César Antonio Molina, i el conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras, van posar ahir data a aquest compromís en una reunió que va servir per destravar un dels assumptes més enquistats de les relacions entre la Generalitat i el Govern central. Les dues administracions van acordar convocar per a finals de juny una comissió mixta que iniciï el procés de retorn dels lligalls incautats en la guerra civil que no van ser restituïts en la primera i única devolució, portada a terme el gener del 2006.

La comissió tindrà, fonamentalment, dues missions. Per una part, haurà de validar el treball dels tècnics que van identificar els documents pertanyents a persones i entitats catalanes --unes 1.300 caixes en total--. A continuació, el Govern obrirà a concurs públic el procés de digitalització dels arxius per, d'aquesta manera, dipositar les còpies a Salamanca i que els originals puguin tornar a Catalunya.

Sense terminis

Tot i el clima positiu de la trobada, el conseller no va aconseguir concretar amb el ministre quant temps més s'haurà d'esperar fins que la documentació sigui físicament tornada als seus propietaris, tot i que va confiar que els tràmits --sobretot la digitalització--, avancin amb la màxima celeritat (rapidesa, millor, així tothom ho entén) possible.

En aquest sentit, la comissió de transferències també haurà de decidir, per exemple, si s'entreguen els documents en un paquet global quan estiguin tots digitalitzats o si, en canvi, es traslladen de forma progressiva a mesura que el material es vagi copiant.

Tresserras va considerar que s'ha fet un "salt qualitatiu" en les relacions del Govern amb el Ministeri de Cultura. No en va, l'Executiu central és conscient que la reclamació catalana es fonamenta en la llei aprovada pel Congrés el 2005 que autoritzava el trasllat dels papers a Catalunya.

Queixes Salamantines

Per la seva part, l'Ajuntament de Salamanca va titllar de "presa de pèl" que es planifiqui la segona sortida de documents de l'arxiu de la ciutat sense haver "completat la llei" que posa en marxa del Centre Documental de la Memòria Històrica.

28/5/2008

Un accident de moto als Túnel de Vallvidrera ha causat fins a vuit quilòmetres de cues

Un altre sinistre ha ocasionat cinc quilòmetres de retencions a la A-2, a Sant Vicenç dels Horts

EL PERIÓDICO
BARCELONA

Un motorista ha tingut un accident a l'autopista C-16, als Túnel de Vallvidrera (Vallès Occidental), i ha obligat a tallar un carril per sentit, tall que ha causat a primera hora del matí fins a cinc quilòmetres de retencions en sentit Barcelona i tres en sentit Terrassa.

Segons ha informat el Servei Català de Trànsit (SCT), en l'accident, que ha tingut lloc cap a les 8.30 hores, el motorista ha resultat ferit i ha estat traslladat a un centre sanitari.

Dos carrils tancats a la A-2

Per una altra part, un accident entre un turisme i una motocicleta al quilòmetre 603 de l'autovia A-2, al seu pas per Sant Vicenç dels Horts (Baix Llobregat), ha obligat a tallar dos carrils en sentit Barcelona, i això ha causat fins a cinc quilòmetres de retencions.

Trànsit ha tallat els dos carrils a les 8.44 hores i els ha reobert a les 9.13 hores, quan la circulació ha pogut començar a normalitzar-se.

30/5/2008

Sarkozy planteja a la UE un pacte per endurir la política d'immigració

El president francès proposa un contracte d'integració que obligui a conèixer l'idioma Espanya negocia amb França l'esboryany, que preconitza vols comuns per a les expulsions

ELISEO OLIVERAS
BRUSSEL.LES

França, que assumirà la presidència semestral de la Unió Europea (UE) l'1 de juliol que ve, ha proposat als seus socis un pacte europeu per endurir les condicions d'immigració. La iniciativa francesa prima els immigrants d'alta qualificació, imposa un "contracte d'integració" als residents estrangers i veta noves regularitzacions massives, com ara la duta a terme per Espanya. El secretari d'Estat d'Afers Europeus, Diego López Garrido, va reconèixer ahir que Espanya està negociant intensament el contingut d'aquest pacte amb França.

En el conjunt dels 27 països de la UE viuen actualment més de 25 milions d'immigrants legals (europeus i extracomunitaris). A aquesta xifra s'han de sumar els 8 milions d'immigrants irregulars que hi ha a la UE, nombre que s'incrementa entre 350.000 i 500.000 cada any. Aquesta immigració clandestina aporta una gran part de la mà d'obra d'una economia submergida que representa entre el 7% i el 16% del producte interior brut (PIB) de la UE, segons la Comissió Europea.

El president francès, Nicolas Sarkozy, vol aprofitar el seu mandat europeu per aconseguir el compromís d'impulsar "una immigració escollida", dins del respecte de les competències nacionals. El document es presentarà durant el Consell informal de ministres de Justícia i Interior que se celebrarà el 7 i 8 de juliol, van explicar fonts diplomàtiques.

Quatre Apartats

El pacte inclourà una estratègia de lluita contra la immigració il.legal, la integració dels immigrants legals, l'harmonització de la política d'asil i un programa per afavorir el desenvolupament dels països d'origen de la immigració irregular, segons l'esquema formulat pel ministre d'Immigració, Brice Hortefeux.

La prioritat en immigració il.legal serà perseguir les empreses que donen feina a mà obra clandestina i les xarxes de tràfic d'immigrants, segons les fonts diplomàtiques citades. Un projecte de directiva en aquest sentit està en tràmit al Consell de Ministres de la UE. Els Vint-i-set també acaben de pactar una directiva per harmonitzar l'expulsió dels immigrants irregulars, que en permet la detenció fins a 18 mesos i que ara ha de ser ratificada pel Parlament Europeu.

Sarkozy vol a més reforçar els controls de les fronteres exteriors de la UE i el compromís dels Vint-i-set de recórrer "cada vegada que sigui necessari a vols comuns" per expulsar els *sense papers*.

El pla francès pretén establir un "contracte d'integració" per als immigrants legals, que inclogui l'obligació de conèixer la llengua del país de residència i l'acceptació dels seus valors, com la tolerància i el respecte a la igualtat de la dona.

Negociació

Espanya dóna suport a la iniciativa francesa d'un pacte europeu sobre la immigració, segons va assenyalar López Garrido. "Estem treballant i negociant aquest document amb França i intercanviant textos", va afegir, i per això encara no està detallat el contingut final.

Espanya, va destacar, s'oposa a la introducció de traves que puguin dificultar la immigració legal. "Aprendre l'idioma del país és un deure per als immigrants i de l'Administració perquè això es pugui fer", va assenyalar López Garrido, però es va mostrar contrari a introduir un examen de llengua d'entrada. Espanya considera també que els immigrants tenen l'obligació de respectar les lleis del país d'acollida, i per això pot ser redundant una exigència de conèixer i respectar els valors europeus.

30/5/2008

El Congrés dóna via lliure a l'enviament de 100 militars al Txad

Moratinos accedeix a estudiar un canvi en la forma d'autoritzar les missions

PATRICIA MARTÍN

MADRID

El Congrés va aprovar ahir gairebé per unanimitat l'enviament de 100 militars al Txad i a la República Centreafricana en suport a la missió que la UE desplegarà a la zona amb l'objectiu de contribuir a l'estabilitat en un territori castigat per diversos enfrontaments que han causat més de 180.000 desplaçats. Segons el ministre

d'Exteriors, Miguel Ángel Moratinos, la seva missió serà molt important, perquè "l'estabilitat de l'Àfrica és imprescindible per a la seguretat a Europa". Els efectius componen la tripulació de dos avions que partiran cap a la zona dilluns amb l'objectiu de transportar cascos blaus i evacuar els possibles ferits.

Segons va assenyalar Moratinos, que va ser el ministre elegit per substituir Carme Chacón perquè el seu departament també té responsabilitat en la missió, l'ONU va decidir al setembre el desplegament d'una missió al Txad per fomentar el retorn dels desplaçats. La missió de la força de la UE serà proporcionar un "entorn segur" al personal de les Nacions Unides. El contingent estarà compost per 2.400 persones, sobretot de França, raó que va portar IU- ICV i ERC a abstenir-se perquè temen que la missió serveixi els interessos d'aquest país.

A més, tots els grups van recolzar l'enviament d'una patrullera al Líban, amb una dotació de 90 militars, que la setmana que ve s'integrarà a la força marítima de l'ONU que vigila que la guerrilla Hezbol.là no rebi armes a través d'aquesta via. Com que el Govern va fixar en 1.100 el límit d'efectius al Líban, Defensa haurà de retirar almenys 83 militars per no superar-lo.

La petició

La portaveu del PP, Beatriz Rodríguez-Salmones, va exemplificar el nou to de la legislatura a l'expressar el seu desig d'arribar "sempre" a acords. No obstant, va anunciar que presentarà una proposició perquè es modifiqui la forma com el Congrés autoritza l'enviament de missions "perilloses". El PP vol un mecanisme "excepcional", com l'aprovació en ple i que els grups disposin d'informació prèvia i assessors per estar més ben orientats a l'hora d'autoritzar el desplegament de militars en zones on es juguen la vida. Moratinos va considerar "lògica" la petició, i va accedir a estudiar-la.

30/5/2008

Desarticulada la xarxa de distribució d'heroïna més gran d'Eivissa

Els detinguts introduïen la droga a l'illa adherida al cos d'un dels membres del grup

EL PERIÓDICO
PALMA

Agents de la Policia Nacional han desarticulat la xarxa de distribució d'heroïna més gran de l'illa d'Eivissa, composta per ciutadans alemanys i espanyols, i han confiscat quatre quilos i mig d'estupefaents de "gran puresa", segons fonts policials.

La Direcció General de la Policia i de la Guàrdia Civil ha informat avui que l'operació ha culminat amb quatre detencions de persones que presumptament es proveïen de la droga a Madrid i la introduïen posteriorment a l'illa, adherida al cos d'un dels integrants del grup. Aquesta droga era distribuïda després a través de petits traficants.

Material decomissat

El grup especial contra el crim organitzat (Greco) d'Eivissa, la brigada central d'estupefaents i agents de la comissaria local s'han encarregat de la investigació. Així, s'han requisat diverses peces d'una pistola del calibre nou mil·límetres *parabellum*, preparada per ser utilitzada.

També s'han decomissat diversos paquets de diferent volum i pes, així com embolcalls i paperines, d'un pes aproximat de quatre quilos, a més de 640 euros en efectiu i sis armes blanques, dues d'elles de tipus *papallona*.

Operació policial

L'operació va començar amb el seguiment de dos dels detinguts, que s'havien desplaçat en els últims dies fins a Madrid per contactar amb la persona que els havia de facilitar l'heroïna, amb l'objectiu de traslladar-la fins a l'illa, adherida al cos d'un d'ells.

A la seva arribada a Eivissa tots dos van ser detinguts pels agents, que van localitzar 500 grams d'estupefaents.

Les gestions realitzades sobre la persona que els havia de subministrar la droga van permetre als agents localitzar el seu domicili, que va ser registrat posteriorment.

L'AVUI

2/06/08

ETA torna a atemptar contra una constructora del TGV a Euskadi

Fa esclatar tres quilos d'explosiu davant les oficines d'una concessionària d'obres del tren de gran velocitat de Zarautz

El govern espanyol alerta que l'organització terrorista podria "fer mal" aquest estiu

EDUARD MAS

ETA va tornar a atemptar ahir a la matinada contra una de les empreses concessionàries de les obres del tren de gran velocitat (TGV), que ha de vertebrar Euskadi a partir del 2013. L'organització terrorista va fer esclatar davant les oficines de la companyia Amenabar, a la localitat guipuscoana de Zarautz, una motxilla bomba carregada amb uns tres quilos d'explosiu, segons va informar el departament d'Interior basc.

A la 1:40 de la matinada una trucada en nom d'ETA a la DYA va alertar de la imminent explosió de l'artefacte. L'Ertzaintza va acordonar la zona i, una hora més tard, esclatava la bomba, que va causar escassos danys materials al primer pis i al soterrani de les oficines i va ferir lleument 3 persones: dos ertzaines i un veí. El projecte ferroviari de la gran velocitat a Euskadi és un dels principals objectius d'ETA. De fet, el 12 de maig, a Hernani, els terroristes ja van atemptar contra Amenabar, fent esclatar dos artefactes contra dues excavadores de la constructora.

No és l'única companyia que ha sigut atacada últimament. Divendres una màquina de l'empresa Moyua, que també participa en les obres del TGV, va ser incendiada a Sant Sebastià.

ETA confirma que està en fase d'ofensiva total. Rodríguez Zapatero advertia ahir que els terroristes "poden fer mal" aquest estiu. Fa uns dies el ministeri d'Interior ja alertava que ETA podria iniciar "un cicle llarg de violència". Experts antiterroristes apunten que l'Expo de Saragossa podria ser un dels objectius.

2/06/08

El Tibet i els amics nazis

Les SS hitlerianes creien que els orígens de la raça ària podien trobar-se a les muntanyes de l'Himàlaia

Els alemanys van intentar establir relacions diplomàtiques amb els dirigents tibetans

Himmler fins i tot va planejar el 1940 una invasió militar del territori

Cristina Segura. Lhasa.

La premsa del Partit Comunista Xinès (PCX) dispara contra el Dalai-lama amb artilleria de gran calibre. L'acusen d'assassí, de ser un esperit maligne i també de nazi. Però darrere del surrealisme de la propaganda hi ha justificacions per a cada adjectiu. Al Dalai-lama se'l titlla de nazi perquè entre el 1946 i el 1951 va tenir com a professor Heinrich Harrer, alpinista austríac i membre de les SS que va arribar a Lhasa fugint dels britànics.

Cèlebre per la pel·lícula *Set anys al Tibet* -basada en la seva vida-, Harrer és el més conegut dels nazis que veien en l'Himàlaia "les muntanyes destinades als alemanys", una definició de l'historiador Karsten Jedlitschka. Conscient del risc que suposava per a la seva imatge, el mateix Dalai-lama ha tret sempre importància a la trobada amb Harrer.

A *The Story of Tibet. Conversations with the Dalai Lama*, del periodista Thomas Laird, el líder tibetà afirma que ell no considera Harrer un mentor d'infància sinó algú "amb qui seia per xerrar, gràcies al fet que parlava un bon tibetà". El Dalai-lama sí que admet que Harrer va ser el primer a explicar-li aspectes del món exterior. Les teories del PCX poden tenir poc fonament, però el cert és que fa setanta anys el govern tibetà va establir contactes amb l'Alemanya nazi, no se sap si amb cap altra intenció que no fos tenir bones relacions amb una potència que volia conquerir el món.

Anys abans de l'arribada de Harrer a Lhasa, els nazis ja havien fet acte de presència al Tibet a través d'expedicions promogudes pel cap de les SS, Heinrich Himmler. Cinc científics de l'organització militar van estar nou mesos al Tibet, entre el 1938 i el 1939, convidats per Reting Rinpoche, el regent temporal tibetà després de la mort del XIII Dalai-lama. Era la primera missió alemanya que tenia permís per visitar el Tibet tot i les suspicàcies que va provocar entre les autoritats colonials britàniques, amb qui la teocràcia tibetana mantenia una aliança com a contrapès a la Xina.

Plans desmuntats

L'expedició, dirigida pel reconegut zoòleg Ernst Schäfer, era oficialment una missió científica destinada a l'estudi etnològic i de la fauna. La realitat és que els científics tenien ordres de Himmler d'indagar en les fantasies nazis que apuntaven al Tibet com a possible origen de la raça ària indoeuropea.

Schäfer va rebre l'encàrrec de les SS d'establir un vincle diplomàtic amb l'elit tibetana i, de fet, va aconseguir que Reting escrigués una breu carta de presentació a Hitler. Schäfer volia, a més, portar a Alemanya membres de l'aristocràcia local. Cap d'aquests plans es va complir perquè la Guerra Mundial va esclatar setmanes més tard.

L'últim llibre que dona detalls de l'expedició és *Tibet in 1938-1939*, un compendi d'assajos i fotografies dedicat a mostrar l'excel·lent documentació científica que va

deixar la missió. L'obra intenta demostrar que els expedicionaris no tenien objectius polítics, però hi ha evidències en contra. El llibre *Nationalsozialistische Expeditionspolitik. Deutsche-Asien Expeditionen*, de l'expert en alpinisme Peter Mierau, explica com Schäfer va preparar per encàrrec de Himmler una expedició militar per envair el Tibet el 1940 amb suport soviètic. L'aventura es va oblidar quan Hitler va trencar el pacte amb Stalin.

El llibre recull com Schäfer es va aprofitar de l'ús nazi de l'esvàstica -icona tradicional d'harmonia per al budisme- per guanyar-se la confiança tibetana. Fins i tot els assegurava que el símbol va arribar a Alemanya des del Tibet feia 5.000 anys. Al llibre hi ha una imatge del líder religiós de la ciutat de Gyantse, l'abat Labrang Kungo, lloant l'espiritualitat de l'esvàstica alemanya.

Patrick Booz, tibetòleg i un dels editors de *Tibet in 1938-1939*, opina que Labrang sí sabia què era el nazisme perquè a Gyantse hi havia una important representació britànica, amb qui els caps tibetans mantenien una relació periòdica.

2/06/08

La cadena d'hotels Principal Hayley obre un gran centre empresarial a Terrassa

La Mola és un nou complex que combinarà les activitats empresarials amb la relaxació personal

El centre obrirà les seves portes el proper mes d'agost

Maria Llongueras.

La Mola Hotel and Conference Centre, el principal establiment de Principal Hayley a Espanya, obrirà les seves portes el pròxim agost, a Terrassa.

A partir d'ara les empreses disposaran d'un gran complex empresarial, construït en una àrea estratègica del Vallès Occidental, entre el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i el Real Club de Golf El Prat, que permetrà obrir noves oportunitats de negoci amb empreses internacionals. De fet, països veïns d'Espanya, com Anglaterra i França, ja compten amb aquest tipus de centres empresarials. La directora d'aquest projecte, Maite Illa, ha concretat que "aquest nou concepte està molt més explotat a Anglaterra; allí ha deixat de ser innovador per passar a ser necessari. En canvi, a Espanya no ha tingut repercussió". La cadena britànica Principal Hayley centra l'obertura d'hotels en ciutats d'Europa amb forta activitat empresarial. I la immediata obertura del nou centre a París aquest setembre i el de La Mola confirmen el seu pla d'expansió.

Les conferències o els ja clàssics *team buildings*, animacions i organitzacions d'esdeveniments per a empreses, s'han quedat sense ubicacions fixes. Illa puntualitza que La Mola "és un espai destinat a l'exercici empresarial però també busquem el confort personal amb zones per esbargir-se". El propòsit s'ha complert amb 16.000 metres quadrats de sales de conferències, en paral·lel a l'habilitació d'una zona de *spa*.

Però, per la seva directora, el plat fort d'aquesta nova aventura es diu Mas Bonvilar: "És una masia catalana del segle XVII, que fins fa quatre anys no tenia cap funcionament, però actualment es convertirà en un espai idoni per celebrar-hi casaments i tot tipus d'actes socials".

4/06/08

CaixaForum inaugura avui una exposició dedicada per primera vegada a trenta anys d'art abstracte xinès, un art marginat per la Revolució Cultural de Mao

La Xina no és tan lluny

Ada Castells.

Penetrar en l'espai que CaixaForum dedica, des d'avui, a l'art abstracte xinès és entrar en una capsa de sorpreses ben subtils. Per una banda, els quadres ens poden semblar familiars, fins i tot fer-nos creure en el miratge que estem veient peces de Tàpies o Paul Klee, però si ho observem amb més detall descobrim tot un món amb la seva tradició, els seus referents i uns símbols que no tenen res a veure amb els nostres. És l'univers dels 48 pintors de l'Escola Yi, que, amb aquesta exposició, surten a l'exterior de la Xina per primera vegada.

Yi és un terme difícil de traduir. Tal com s'explica en els plafons no vol dir exactament *concepte*, ni *idea* ni *significat*, sinó que més aviat ens remet a la contemplació i meditació dels creadors. A l'exposició s'ha optat per traduir-ho com a *Escola mental*, un terme ideat per Gao Minglu, que és el comissari i *inventor* d'aquest moviment que recorre les tres últimes dècades del segle XX.

Minglu fa un intent d'explicar les subtils diferències i similituds entre aquest art xinès -fet al marge de la Revolució Cultural- i l'art occidental de les darreres dècades: "Al segle XX, art modern significa art abstracte, art conceptual, a partir de Duchamp, i art de la representació, sobretot amb el *pop*, però l'escola xinesa trenca l'esquerda entre aquests tres moviments amb la intenció d'unificar-ho tot".

Malgrat aquesta diferència en les intencions, els resultats són sorprenentment similars, potser perquè "les avantguardes es troben en la seva actitud revolucionària". Si uns intenten indagar en la modernitat oposant-se a l'art realista imposat per la Revolució Cultural de Maó, els altres s'oposen a la societat burgesa benpensant a través de l'abstracció, entroncant així amb el moviment romàntic.

Espais mentals

L'exposició es divideix en tres espais marcats pels diferents períodes de l'escola Yi, tot i que en tots ells hi ha la presència d'obres més contemporànies. En la primera etapa, que Minglu ha titulat *Yi Xiang* (imatge mental), hi ha des d'un quadre del 1970, és a dir, fet quatre anys després de la Revolució Cultural, fins a peces de principis dels 80. És aquí on el visitant té la sorpresa de trobar-se davant d'un Tàpies que no ho és. Es tracta d'*Il·luminació del Tao*, de Makelu.

Els pintors d'aquesta etapa inicial del Yi tenien molt poques referències de l'art occidental. Molts d'ells van ser expulsats de les ciutats per la seva pràctica d'un art que estava poc d'acord amb les consignes oficials i alguns van agrupar-se en la Xina rural per formar-se en una escola que tenia contacte amb el Japó, fet que els permetia, com a mínim, imaginar què s'estava fent a la resta del món.

La segona sala ens remet més al pensament xinès tradicional, ja que s'hi veu reflectida la idea dels oposats *ying* i *yang*, i es reproduïxen formes simbòliques, com el cercle, que és el paradís, i el quadrat, que remet a la Terra. També hi ha un interès creixent per la cal·ligrafia. Minglu ha batejat aquest període, que va de la meitat a finals dels 80, com *Yi li*, és a dir, principi mental.

L'interès per les lletres encara és més marcat en la tercera sala, on "la meditació de l'artista el porta al que en el món occidental seria el minimalisme". Destaquen la instal·lació i el vídeo de Wang Nanming basat en boles de cal·ligrafia, una doble peça del 1992. També són interessants les dues esteles de paper amb empremtes dactilars fetes d'aigua. És una peça de Zhang Yu, un exercici de meditació basat en el mateix procés l'elaboració de l'obra, un procés pacient, calmat, silenciós, metòdic, disciplinat, com bé saben els artistes xinesos i d'arreu del món.

4/06/08

El Barça hi posa un mal epíleg

L'equip català també perd a Vitòria i tanca la temporada en blanc

Antoni Castellà

La Lliga ACB 2007-2008 va viure ahir el seu últim capítol. L'AXA Barça, després de perdre els dos primers partits del *play-off* final contra el Tau al Palau Blaugrana, no va poder redreçar el rumb a Vitòria, on va caure per 76-61 en una altra fluixa actuació. D'aquesta manera, i per la via ràpida (0-3), l'equip basc suma el seu segon títol de Lliga ACB, després del que es va adjudicar l'any 2002. Mentrestant, el Barça tanca la temporada en blanc i amb l'únic consol d'haver aconseguit l'objectiu mínim, que era la classificació per jugar l'Eurolliga.

Una Copa del Rei en les últimes tres temporades, les del lamentable, i car, projecte Savic-Ivanovic, doncs, és el pobre balanç d'un Barça que a partir d'ara ja podrà desenvolupar a ple ritme la planificació de la nova etapa que encapçalaran Txitxi Creus com a secretari tècnic i l'entrenador que ell decideixi, que podria continuar sent Xavier Pascual.

El primer quart va ser molt decebedor quant a l'atac català, tot i que van tenir bones posicions de tir. Després del 0-2 de Trias -únic avantatge visitant en tot el partit-, el Barça va estar 6 minuts sense anotar i va encaixar un 11-0 (11-2). Marconato va arreglar la situació amb un triple afortunat (15-9), però ja era prou significatiu que el màxim anotador blaugrana llavors fos el pivot italià (3 punts).

El Tau, però, no estava gaire millor i malgrat dos triples de Planinic i Singleton, el Barça va reaccionar amb una zona 2-3 i uns minuts d'efectivitat de Fran Vázquez, sumats a un triple de Basile que va igualar el marcador: 26-26, després d'un parcial de 3-11. Abans del descans, però, McDonald i Teletovic van tornar a donar als bascos un petit avantatge (31-26).

Aquest cop, ni Ilyasova

I a partir d'aquí ja només hi va haver un equip -malgrat els intents de Pepe Sánchez-, sobretot a l'inici de l'últim quart quan el Barça va llençar el partit amb tres pèrdues de pilota absurdes que van propiciar l'escapada definitiva del Tau (64-48), més sòlid i confiat en les seves possibilitats, amb un Mickeal (14 p i 10 r) que va ser l'MVP de la final.

Lakovic (6 p) i Acker (2 p), igual que en els altres dos partits de la final, van tornar a fer una aportació escassa. I ahir, a més, s'hi va afegir Ilyasova (2 punts, 3 rebots i -4 de valoració), magnífic en els últims 4 partits, just el dia en què, d'entrada, va tornar a jugar de 3 per intentar frenar Mickeal.

Un trist epíleg, doncs, per a un Barça que a la final no ha sigut l'equip dels quarts i les semifinals. Hem vist un Barça sense ànima. S'ha abaixat el teló.

6/06/08

Processats per terrorisme el islamistes de l'operació Raval

L'Audiència identifica quatre suïcides, un dels quals en recerca i captura, entre els onze imputats per l'11-M frustrat al metro de Barcelona

L'únic acusat lliure és sospitós de planejar un atemptat a Alemanya

Montse Oliva.

L'Audiència Nacional ha decidit processar onze suposats membres de la cèl·lula islamista instal·lada al barri del Raval de Barcelona que van planificar l'atac suïcida de grans dimensions contra el metro de Barcelona, previst per al cap de setmana del 18 al 20 de gener.

El titular del jutjat central número dos, Ismael Moreno, acusa els presumptes autors de la trama -nou pakistanesos i dos indis- del delictes d'integració en organització terrorista. A vuit -tots menys Mohamed Shoaib, Mehmooh Khalid i Aqueel Ur Rehman Abbasi- també els acusa de tinença d'explosius.

L'acció terrorista frustrada pretenia reproduir un segon 11-M com el de Madrid, si bé en cap moment no es va localitzar l'explosiu per materialitzar l'atac. El magistrat, però, fa esment de l'escàs material localitzat en els escorcolls dels domicilis dels detinguts per destacar que podrien servir per a un atemptat "amb garantia de produir estralls". De fet, conclou que aquest material l'utilitzaven per fer pràctiques en la fabricació i manipulació dels explosius, assumpte del qual s'encarregaven els acusats Qadeer Malik, Hafeez Ahmed i Shaib Iqbal, segons descriu l'acte judicial. En aquest sentit, l'acte afegeix que la cèl·lula era "molt a prop" d'aconseguir "plena capacitat tècnica" en la fabricació d'explosius.

Cita als acusats

Per tot plegat, el magistrat considera que hi ha indicis per tirar endavant el procés i ha citat els acusats per als dies 17 i 18 de juny per comunicar-los el processament. En la seva resolució, Moreno dicta un ordre internacional de recerca i captura contra l'únic dels onze acusats que no va ser detingut a la batuda del Raval, Aqueel Ur Rehman Abbasi. Dins de l'operació a aquest processat se'l considera el quart suïcida, és a dir, un dels presumptes autors materials juntament amb Mohamed Shoaib, Mehmooh Khalib i Imran Cheema, tots ells arribats a Barcelona des de Pakistan entre octubre i el gener passat.

Abbasi va fugir de Barcelona pocs dies abans de la batuda per traslladar-se a Alemanya, on és sospitós de planificar altres atemptats. En aquests moments el jutge creu que s'ha instal·lat a Holanda.

A banda dels quatre suïcides i els especialistes en explosius, a Maroof Ahmed Mirza i Mohammed Ayub Elahi Bibi se'ls acusa de ser els ideòlegs de l'atac frustrat. De Mirza s'indica que exercia de líder religiós i com a tal planificava possibles atemptats.

Jamaat at-Tablig

El jutge conclou que la cèl·lula tenia com a base ideològica el moviment Jamaat at Tablig, "versió rigorosa" del Islam, un corrent que justifica l'ús indiscriminat de la violència com a "eina lícita" per assolir els seus objectius polítics i religiosos.

6/06/08

Guardiola, firma i foto

El tècnic signa per dos anys i es declara "molt content" i conscient de la "gran responsabilitat" d'entrenar el primer equip

Pep Lloveras.

Pep Guardiola ja és oficialment el nou tècnic del Barça. Enmig de la preparació amb el filial per a l'eliminatòria final contra el Barbastre per ascendir a Segona Divisió B, l'entrenador blaugrana va trobar ahir un forat al migdia per firmar el seu contracte per dues temporades per dirigir el primer equip. Exultant i a la vegada retingut a l'espera de rematar la feina amb el B, Guardiola va deixar anar les seves primeres sensacions. "Estic molt content, no puc negar-ho, i sé que la responsabilitat és immensa, molt gran", va afirmar al sortir de les oficines, acompanyat per Tito Vilanova, el seu segon, que també va signar ahir.

La satisfacció de Guardiola era evident i, segurament, ni ell podia creure's que tingués una carrera tan meteòrica a les banquetes. "Tot ha anat ràpid. Fa poc vaig decidir entrenar i, de sobte, avui sóc el tècnic del Barça; he firmat el que ja s'havia anunciat dies enrere", va assenyalar amb un somriure d'orella a orella, evitant qualsevol comentari sobre la moció de censura i sobre el fet que ja s'hagin validat les firmes necessàries perquè es produeixi el referèndum.

Conscient del que hi ha en joc amb el segon equip, Guardiola va intentar no allargar-se en les referències al seu nou càrrec, però va colar un missatge per frenar el neguit palpable en l'entorn per la planificació de la temporada que ve. "Estem seguint els passos que tot procés necessita. Per tant, tranquil·litat", va demanar el de Santpedor, que es va fer la ja tradicional fotografia amb Joan Laporta al seu despatx. A Guardiola i al filial els queden 10 dies de temporada, amb l'anada del *play-off* d'ascens diumenge a Barbastre i la tornada el diumenge següent al Mini. Posteriorment, serà presentat amb tots els honors com a nou entrenador del primer equip i acabarà de perfilar la renovació que necessita el vestidor. "Intento no despistar-me, tot i que és inevitable que el cap se me'n vagi de tant en tant", va admetre.

6/06/08

Les al·lèrgies es disparen

La contaminació fa que els agents que causen reaccions siguin més agressius

El 25% de la població pateix l'epidèmia' del segle XXI

Marta Ciércoles.

Escalfament global del planeta, augment de la contaminació ambiental, ritmes de vida estressants... La suma d'aquests factors i altres dóna com a resultat un augment brutal dels casos d'al·lèrgia en població de totes les edats. En el cas de nens i adults joves, els afectats s'han més que quadruplicat els últims anys. Un de cada cinc nens catalans pateix alguna al·lèrgia, que sovint comença amb dermatitis o èczemes. Uns anys després es manifesta com a al·lèrgia alimentària (a la llet, els ous, la fruita, etc.) i per últim apareixen les afeccions respiratòries, com la rinitis i l'asma.

Però les al·lèrgies també estan creixent entre les persones adultes que mai no havien patit aquest tipus de reacció. La doctora Victòria Cardona, cap de la secció d'al·lèrgologia de l'Hospital de la Vall d'Hebron, assegura que cada cop atén més

pacients de 40, 50 i 60 anys, unes edats "que fa uns anys pràcticament no veia a la consulta".

Exposició als al·lèrgens

Però, per què ara hi ha més reaccions al·lèrgiques? Ignacio Ansotegui, president del comitè organitzador del Congrés de l'Acadèmia Europea d'Al·lèrgologia, que avui comença a Barcelona, explica que els agents que causen al·lèrgia (els al·lèrgens) han augmentat en quantitat, cosa que fa que l'exposició humana sigui molt més elevada.

Per exemple, l'escalfament i l'augment del CO₂ allarguen els cicles de pol·linització. "Fa vint anys parlàvem d'al·lèrgia estacional, però ara l'al·lèrgia als diferents tipus de pol·len dura del desembre al setembre", explica Ansotegui.

El pol·len, a més, s'ha convertit en un al·lèrgen cada cop més agressiu. "Arriba envoltat com una croqueta" de partícules de contaminació que poden multiplicar fins a 20 vegades el seu efecte. Per exemple, les partícules de dièsel, molt habituals a l'ambient, trenquen les cèl·lules que protegeixen l'epiteli (massa especialitzat) de la mucosa.

Prop d'1,8 milions de catalans tenen alguna malaltia al·lèrgica (reaccions de la pell, rinitis, asma...). Les al·lèrgies són induïdes per proteïnes. Així doncs, una persona pot ser al·lèrgica a coses tan dispars com els àcars i les gambes per la simple raó que contenen una mateixa proteïna.

Els experts hi insisteixen: cal actuar en l'edat infantil, ja que la rinitis o l'asma en nens poden ser reversibles o almenys minimitzables. Les al·lèrgies als àcars de la pols, al pol·len de gramínies i parietària i al pèl dels animals domèstics són les més freqüents a Catalunya. Les alimentàries, sobretot a la llet, ous, fruita, llegums i peix, també van en augment.

EL PUNT

8/06/08

La pluja deroga la interconnexió

Unes precipitacions excepcionals permeten superar la sequera extrema i tornen a tirar per terra el projecte de portar aigua de l'Ebre a Barcelona

XAVIER MIRÓ. Barcelona

La derrota sobtada del PP en les eleccions del 2004 va tirar per terra el Plan Hidrológico Nacional (PHN), que incloïa el transvasament de l'Ebre cap al País Valencià i Múrcia i la interconnexió de la xarxa del Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT) amb la d'Aigües Ter-Llobregat (ATLL) per abastar Barcelona. CiU ho havia defensat des de la Generalitat, però havia passat a l'oposició feia uns mesos. El PSC, ERC i ICV havien format govern després de signar un Compromís per l'Ebre que ho descartava, però els socialistes catalans havien deixat clar que no renunciarien a la interconnexió en cas d'emergència a la regió metropolitana de Barcelona. A Madrid, el nou executiu de Rodríguez Zapatero derogava el PHN i tancava la porta als dos projectes.

L'abril de l'any passat, el govern català reactivava, després d'un any de no fer-ho, el decret de sequera perquè els pantans havien baixat fins als 247 hectòmetres cúbics.

Les pluges primaverals van situar-se per sota de la mitjana històrica i a la tardor la situació tampoc no va fer el tomb. Al desembre, amb el 30,9% de reserves, el conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar, anunciava que el decret es prolongava fins al 2008. Però aquest abril darrer, amb els pantans a un pas d'entrar en situació d'emergència i enmig de la polèmica política que l'havia convertit en el blanc de totes les crítiques, el conseller va revelar que ja al novembre havia informat el Ministeri de Medi Ambient que la Generalitat volia abordar un transvasament temporal des del riu Segre fins a Barcelona per evitar possibles restriccions d'aigua.

L'Estat ho sabia des del novembre

L'1 de novembre les conques internes només tenien 201 hectòmetres cúbics. Cada cop anirien més a mal borràs. Tot i que el govern espanyol ha negat que ho sabés des de feia tant temps, segons Baltasar el govern de Zapatero va demanar-li que mantingués en secret el projecte perquè no els perjudicés amb vista a les eleccions del 9 de març, que (en les quals) el PSOE va tornar a guanyar. I, efectivament, l'opinió pública no en va saber res fins després de la victòria de Zapatero —el PSOE i el PSC van tornar a fer de l'oposició als transvasaments un dels eslògans de campanya contra el PP. El 21 de febrer, quan s'explicava l'arribada propera a Barcelona de vaixells amb aigua potable de Tarragona, Marsella i Almeria, així com la recuperació de pous i la subvenció als Ajuntaments per explorar nous abastaments, el conseller Baltasar encara negava que es plantegés cap transvasament. Els pantans estaven ja en un baix 23%. I no va ser fins al 12 de març, que el conseller i el president Montilla van admetre per primer cop que s'estudiava la «captació temporal» des del riu Segre cap al Llobregat a través de la galeria de servei del túnel del Cadí.

Amb els pantans al 20,5%, a un pas de la situació crítica, i després de confirmar-se les intencions del govern, a Baltasar (ICV) li van començar a ploure crítiques de totes bandes. Els regants i l'oposició l'acusaven d'haver amagat durant setmanes les seves intencions. CiU s'hi oposava frontalment i tornava a recuperar la idea de transvasar el riu Roine, un projecte que era evident que no es podia executar com a emergència. El mateix company d'executiu de Baltasar i conseller d'Agricultura, Joaquim Llena (PSC), es mostrava «sorpès» per la proposta. Joan Puigcercós (ERC), des de fora del govern, s'hi oposava juntament amb l'executiva regional del partit a l'Ebre. La Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE) declarava «transvasista» el govern i anunciava mobilitzacions. L'Institut d'Estudis Catalans feia una nota pública en què deixava clar que una «captació temporal d'aigua» era un «transvasament». I la ministra espanyola en funcions Cristina Narbona deia que no havia rebut cap petició oficial i que el transvasament havia de ser la darrera opció.

Li acaben la paciència

La gota que faria vessar el got de la paciència del conseller però també del PSC seria la compareixença de la vicepresidenta espanyola María Teresa Fernández de la Vega. El 28 de març, després que Baltasar qualificés la situació d'«emergència nacional» i demanés una cimera entre el president Montilla i el cap de l'oposició, Artur Mas (CiU), per afrontar amb consens la crisi hídrica, De la Vega desautoritzava el projecte de transvasar el Segre. El conseller Saura va sortir a defensar el seu company d'ICV i va qualificar el govern de Zapatero d'«irresponsable» i «traïdor». Miquel Iceta, en nom del PSC, i el president Montilla van exigir al govern espanyol que presentés alternatives si no li agradava la del Segre.

El 2 d'abril Baltasar va revelar que, com a mínim, la ministra Narbona coneixia el projecte des del novembre, i que li havia demanat que no el fes públic fins després de les eleccions generals. Feia setmanes o mesos que l'Agència Catalana de l'Aigua

(ACA), la conselleria i el govern havien estudiat les diverses alternatives de transvasament, i la del Segre era, sens dubte, la millor per pressa, cost i capacitat amb l'objectiu d'evitar restriccions d'abastament a la tardor. Però comportava un problema. Suposava una captació d'aigua nova amb una afectació nova sobre el cabal d'un nou riu de la conca de l'Ebre. Era un transvasament «nou» amb tots els ets i uts. El govern de Zapatero tenia una carta amagada. Si es feia la històrica interconnexió de xarxes entre el CAT tarragoní i l'ATLL barcelonina, es podia sostenir que no es feia un «nou» transvasament sinó que s'aprofitaven els cabals excedents del minitransvasament de l'Ebre ja existent cap a Tarragona. A més, el govern espanyol estava disposat a recórrer a les canonades i les bombes reservades per a altres obres per executar el projecte d'urgència i estalviant-se la tramitació d'impacte ambiental de l'obra. Es podia fer amb menys temps que l'obra del Segre. A Baltasar i al govern no els va quedar cap altre remei que acceptar-ho. Les competències sobre les conques del Segre i l'Ebre són de l'Estat.

12/06/08

Enderrocaran a l'octubre l'edifici de Santa Maria de Llorell, a Tossa

J. COLOMER. Tossa de Mar

El Ministeri de Medi Ambient ha adquirit finalment la finca de Santa Maria de Llorell, a Tossa de Mar, on una edificació inacabada de tres plantes envaïa el domini públic marítim i terrestre. El pressupost total estimat dels treballs previstos, inclosa l'adquisició de la finca, les obres de demolició i la posterior restauració ambiental dels terrenys ocupats, és de 619.563 euros, i es preveu que les obres s'iniciïn el proper mes d'octubre i s'acabin en un període d'uns dos mesos.

Aquesta actuació afecta una parcel·la urbana de 1.905 metres quadrats de superfície, situada a la platja de Santa Maria de Llorell. En aquesta finca hi ha una edificació inacabada que causa un gran impacte paisatgístic i visual per la seva proximitat al mar i per les petites dimensions de la platja. A l'estiu, una part de l'edifici es convertia en un bar de platja amb restaurant, però la resta, que ocupa bona part de la cala, estava desocupada i abandonada.

L'expropiació sempre ha tingut el vistiplau dels veïns de la urbanització, que no entenen com un municipi turístic com Tossa pot tenir un edifici mig en runes al mig de la platja.

13/06/08

Antena 3 realitzarà una sèrie sobre el cas de la nena Mari Luz Cortés

EL PUNT. Madrid.

Antena 3 va anunciar ahir que començarà aquest estiu la gravació d'una minisèrie sobre el cas de Mari Luz Cortés, la nena assassinada al gener a Huelva. El projecte, coproduït amb Ficciona Media (Grupo ZZJ), tindrà la col·laboració del pare de la nena i estarà dirigit per Antonio Hernández, director de *Los Borgia*. Antena 3 afirma que la ficció, que està en fase de preproducció i escriptura de guió, entra «en la línia de la cadena d'apostar per minisèries de gran producció, basades en temes d'actualitat».

14/06/08

La Generalitat autoritza les fàbriques de ciment Lafarge i Cemex a fer servir residus com a combustible

Les empreses tenen un any i mig per adequar les instal·lacions abans d'usar-ne

C. ALUJU FERRER. Montcada i Reixac.

El Departament de Medi Ambient i Habitatge ha concedit aquest mes de juny l'autorització ambiental integrada a les fàbriques de ciment Lafarge de Montcada i Cemex de Sant Feliu de Llobregat, que els permet fer servir residus com a combustible. Tot i això, la Generalitat fixa un període de divuit mesos abans no es pugui fer la valorització d'aquests residus perquè les empreses adequin les seves instal·lacions. Amb aquesta decisió, la Generalitat ha tombat les al·legacions d'ecologistes i veïns.

El permís de la Generalitat permetrà a les dues fàbriques de ciment utilitzar residus com ara llots secs de depuradora, marro de cafè, farines càrnies, residus de fusta i poda, i biodièsel –aquest només a Lafarge– com a substituïts del coc de petroli. Amb aquesta prova pilot, el Departament de Medi Ambient vol reduir les emissions de CO2 i de partícules contaminants. Per aconseguir-ho, dóna un any i mig a les fàbriques de ciment de Montcada i Sant Feliu perquè adequin les seves instal·lacions. Fins que no s'hagin fet aquests canvis no es cremaran els residus.

El director de la planta de Lafarge a Montcada, Oswaldo Pereda, va anunciar ahir en una roda de premsa la concessió de l'autorització i va explicar que des dels anys vuitanta la fàbrica de ciment ha invertit més de 40 milions d'euros en mesures mediambientals en les seves instal·lacions. «Anem més enllà del que demana la legislació vigent», va assegurar. El director de qualitat i medi ambient, Jaume Ramon, va dir que amb l'autorització ambiental es garanteix la protecció de la salut i del medi ambient, i va afegir que «l'empresa no farà res que pugui perjudicar les persones d'aquí o les de fora».

La decisió de la Generalitat ha deixat sense efecte els milers de signatures i les al·legacions que han presentat durant els últims mesos entitats ecologistes, veïns i partits polítics dels dos municipis.

Mala Comunicació

Pereda va admetre ahir que no s'havia fet bé la comunicació amb els opositors de la fàbrica de ciment de Montcada –«no hem sabut vendre les millores que hem fet», va dir– i és per això que ara s'ha proposat iniciar una sèrie de trobades amb els responsables dels col·lectius ecologistes i veïnals. «Els escoltarem i buscarem camins per avançar», va dir Pereda, i alhora va assegurar que Lafarge ha descartat el trasllat de la planta tal com volen els opositors, ja que el cost d'aquesta operació – uns 150 milions, va dir– «és inviable i implica el tancament de la fàbrica».

Abans no es faci la valorització dels residus a la planta de Montcada, Lafarge està obligat(/da, fa referència a la planta de la fàbrica Lafarge) a renovar els equips mesuradors de l'estació ambiental de la plaça Lluís Companys i ha d'instal·lar al barri de Can Sant Joan –el més pròxim a la fàbrica de ciment– un captador que mesurarà les partícules que emet la planta.

A la cua d'Europa

La utilització de residus en substitució dels combustibles fòssils no renovables en la indústria del ciment europea és molt més avançada que a l'Estat espanyol, on és del

5%. A Holanda els combustibles alternatius representen el 80%, a Àustria el 51% i a Suïssa el 47%. Lafarge fa servir els combustibles alternatius a les seves plantes de França i Alemanya des de la dècada dels 70.

15/06/08

Un programa d'alfabetització fomenta la integració de la dona al Marroc

La diputació impulsa mesures per minimitzar els residus municipals

EL PUNT. Tarragona.

En el marc del Dia Mundial del Medi Ambient, la diputació ha lliurat 150.000 bosses compostables als ajuntaments que fan la recollida selectiva de fracció orgànica porta a porta per tal que les puguin entregar als ciutadans. D'altra banda, la Unitat de Medi Ambient del Servei d'Assistència Municipal de la Diputació ha iniciat un procés d'informació i divulgació per a la prevenció dels residus municipals, amb l'objectiu d'augmentar la sensibilització dels ajuntaments i, consegüentment, de la ciutadania. Més de cent vint dones participen en el projecte Integració de la dona en la vida social, cultural i econòmica a Berkane, que impulsa l'entitat Mediterrània-CIE, amb el finançament de la Diputació de Tarragona.

Una delegació tarragonina, encapçalada pel president del Patronat de Turisme de la Diputació, Joan Aregio, i el president de Mediterrània, Ángel Juárez, ha visitat les escoles i els governs municipals de les poblacions on es desenvolupa aquest programa d'alfabetització de dones iniciat l'any 2005. Per dur-lo a terme es disposa de la col·laboració de dues associacions d'origen marroquí: l'Associació Berkane per a la Cooperació i el Desenvolupament (ABCD), amb seu a la ciutat de Berkane, i Adib Biladí, amb seu a Reus i formada per immigrants procedents d'aquesta zona que (els quals) viuen a la demarcació.

El projecte és un programa integral d'educació a les dones que volien implicar-se en el desenvolupament de la seva vida professional i del seu municipi, però que, pel fet de trobar-se en una zona mancada de serveis educatius, no havien pogut ser alfabetitzades, tot i la seva voluntat.

Llegir i escriure

Després de seguir el programa, més de cent vint dones de nuclis rurals com ara Aghbal, Fezouane o Ain Reggada ja saben llegir i escriure en llengua àrab. En aquesta regió, el 38% de la població no està alfabetitzada, i d'aquest percentatge el 81% correspon a dones.

El projecte Integració de la dona en la vida social, cultural i econòmica a la província de Berkane, al Marroc, va començar amb l'objectiu únic d'alfabetitzar les dones, però la implicació de les beneficiàries ha permès donar-li un caràcter més integral i s'hi han inclòs aspectes més amplis, com ara conceptes bàsics de matemàtiques, gestions domèstiques, política, drets humans, economia, etc. Això ha permès a algunes dones treballar fora de l'àmbit domèstic, en llocs més qualificats o, fins i tot, en projectes propis, per exemple engegant un petit negoci que permet desenvolupar l'economia local.

D'altra banda, malgrat que en aquesta zona del Marroc es parla la llengua berber, a través del programa les dones aprenen a llegir i escriure en àrab, una llengua que els ofereix més possibilitats, ja que d'aquesta manera poden adreçar-se a

l'administració, utilitzar el telèfon mòbil o accedir a internet, per esmentar alguns exemples.

L'èxit de la iniciativa i la continuïtat del seu finançament permetran que el projecte es pugui exportar a altres províncies amb característiques similars.

Codesenvolupament

La regió de Berkane, fronterera amb Algèria, és una de les zones de procedència d'una gran part dels immigrants marroquins que viuen al Camp de Tarragona. Durant molts anys, l'emigració (als 70 i 80 cap a França i als 90 cap a l'Estat Espanyol) ha estat la principal sortida per als seus habitants a la falta d'oportunitats. En l'actualitat, la zona viu un cert despertar amb l'obertura al turisme i el desenvolupament de l'agricultura.

En les reunions mantingudes amb els governants de la zona, tant la Diputació de Tarragona com Mediterrània-CIE es van comprometre a engegar noves iniciatives dirigides al desenvolupament econòmic i social a la regió mitjançant el codesenvolupament, com ara la formació de líders locals per impulsar el turisme.

La diputació de Tarragona reconeix la tasca de Mas de Bover

El president de la diputació, Josep Poblet; el vicepresident, Quim Nin, i els diputats Joan Josep Malràs, Álvaro Gisbert, Joan Manel Sabanza i Josep Lluís Cusidó van visitar les instal·lacions de Mas de Bover, de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària (IRTA), que centra la seva activitat en la investigació científica i la transferència tecnològica en l'àmbit de l'agricultura, l'aqüicultura i la indústria agroalimentària. En l'actualitat s'hi porten a terme activitats organitzades en dues unitats operatives: l'Arboricultura Mediterrània i la Nutrició Animal-Genètica Avícola.

El director general de l'IRTA, Josep Tarragó, va destacar la col·laboració que ha mantingut la diputació amb el centre en els deu darrers anys i va posar com a exemple la construcció de la rotonda d'accés a Mas de Bover, el finançament d'obres d'aportació d'aigua i de comunicació d'aigües residuals, l'execució de les obres de l'escola taller i la rehabilitació de l'edifici de Mas de Bover. Josep Tarragó també va destacar que el 14% dels ingressos de l'IRTA es destinen a inversions, que en aquests moments superen els 5 milions d'euros per a diferents projectes. El president de la diputació, Josep Poblet, va recordar que Mas de Bover va ser creat per l'ens intercomarcal gràcies a la inquietud dels ciutadans i alcaldes del territori, i va afirmar: «Reconeixem la feina i la trajectòria de Mas de Bover, que fa una important tasca per al futur de l'agricultura i la ramaderia de les comarques tarragonines.» Josep Poblet va avançar que la diputació negocia un conveni amb el Departament d'Agricultura de la Generalitat per mantenir i intensificar aquesta relació amb aquest centre. Mas de Bover és propietat de la diputació des de 1965. El 1974 va començar a funcionar com a centre d'experimentació agrària i el 1985 la diputació va transferir el centre a l'IRTA, creat un any abans com un institut dependent de la Generalitat de Catalunya.

16/06/08

El 30% dels malalts de miocardi (massa especialitzat) no reben els millors tractaments

EL PUNT. Barcelona

La Societat Catalana de Cardiologia ha denunciat que els hospitals catalans atenen de manera desigual els malalts que han tingut un infart agut de miocardi o una

angina de pit. Així, estimen que només el 70% dels pacients tenen accés als millors tractaments. Existeix una gran disparitat en l'aplicació de la medicació depenent de cada centre sanitari, de manera que alguns hospitals l'apliquen al 25% dels malalts de miocardi que podrien beneficiar-se del tractament i altres, en canvi, a la pràctica totalitat d'ells. El doctor Xavier Bosch afirma: «Això no és correcte des del punt de vista sanitari; no donem a tots els pacients els millors tractaments possibles i existeix molta variabilitat segons l'hospital.» Per intentar solucionar aquest problema, Bosch ha impulsat la creació d'un registre centralitzat que reculli les dades de l'atenció que ofereixen els hospitals als malalts amb una síndrome coronària aguda a Catalunya.

Bosch vol que tots els centres sanitaris segueixin les recomanacions de la guia pràctica clínica establerta per les grans societats científiques europees sobre com tractar aquest tipus de malalts.

S'editaran tríptics i cartells i se celebraran sessions informatives amb cardiòlegs i seminaris pràctics individualitzats a cada hospital per identificar els seus problemes. Segons Bosch, aquest tipus d'estudi també s'ha fet als Estats Units.